

**Vrednovanje tijekom izrade
„Plana razvoja Osječko-baranjske županije za
razdoblje do 2027. godine“**

– Konačno izvješće –

31. kolovoz 2021. godine

Sadržaj

1.	Kratki sažetak	1
2.	Uvod	3
3.	Kontekst vrednovanja.....	5
3.1.	Plan razvoja Osječko-baranjske županije za razdoblje do 2027. godine	5
3.2.	Opis postupka vrednovanja	8
4.	Metodološki pristup	11
5.	Opis Plana razvoja, mjera i proračuna.....	13
6.	Odgovori na evaluacijska pitanja.....	17
6.1.	Ocjena analitičkog dijela (SWOT analiza i analiza stanja) - metodološki pristup i odgovori na evaluacijska pitanja	17
6.2.	Ocjena strateških odrednica (vizija i posebni ciljevi, prioriteti i mjere)	22
7.	Zaključci i preporuke	29

Popis slika

Slika 1.	Plan vrednovanja „Plana razvoja Osječko-baranjske županije za razdoblje do 2027. godine“ ...	3
Slika 2.	Faze vrednovanja tijekom izrade „Plana razvoja Osječko-baranjske županije za razdoblje do 2027. godine“	4
Slika 3.	Postupak i djelokrug vrednovanja tijekom izrade „Plana razvoja Osječko-baranjske županije za razdoblje do 2027. godine“	8
Slika 4.	Metodologija i plan izvedbe vrednovanja tijekom izrade „Plana razvoja Osječko-baranjske županije za razdoblje do 2027. godine“	11

1. Kratki sažetak

„Plan razvoja Osječko-baranjske županije za razdoblje do 2027. godine“ je temeljni srednjoročni akt strateškog planiranja od značaja za Osječko-baranjsku županiju kojim se definiraju posebni ciljevi za provedbu strateških ciljeva iz Nacionalne strategije te sektorskih i višesektorskih strategija, sukladno Zakonu o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (Narodne novine, 123/2017).

Izrada „Plana razvoja Osječko-baranjske županije za razdoblje do 2027. godine“ pokrenuta je sukladno Zakonu o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (Narodne novine, 123/2017) dana 2. lipnja 2020. godine Odlukom o pokretanju postupka izrade Plana razvoja Osječko-baranjske županije do 2027. godine. Ovom je Odlukom Javna ustanova Županijska razvojna agencija Osječko-baranjske županije kao regionalni koordinator za Osječko-baranjsku županiju zadužena za izradu Plana, koordinaciju cjelokupnog postupka izrade Plana i obavljanje drugih poslova s tim u vezi u okviru javnih ovlasti regionalnog koordinатора propisanih zakonom.

Provedba postupaka vrednovanja akata strateškog planiranja obveza je propisana Zakonom o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (Narodne novine, 123/2017), stoga je strateški dokument „Plan razvoja Osječko-baranjske županije za razdoblje do 2027. godine“ (dalje u tekstu: Plan) podvrgnut postupku vrednovanja, odnosno neovisnoj usporedbi i ocjeni Plana. Sukladno Pravilniku o provedbi postupka vrednovanja (Narodne novine, 66/2019), Osječko-baranjska županija je pokrenula postupak vrednovanja temeljem Odluke o početku postupka vrednovanja Plana razvoja Osječko-baranjske županije za razdoblje do 2027. godine od 9. ožujka 2021. godine, sukladno planu vrednovanja „Plana razvoja Osječko-baranjske županije za razdoblje do 2027. godine“.

Izrada Plana u skladu je s načelom partnerstva i suradnje u svrhu definiranja smjera daljnjeg razvoja Osječko-baranjske županije te osiguravanja strateške podloge za upravljanje razvojem sukladno potrebama stanovnika uz učinkovito i održivo korištenje raspoloživih resursa. U tu svrhu, Plan, kao krovni razvojni dokument na području Osječko-baranjske županije, evidentno za cilj ima staviti poseban naglasak na povećanje konkurentnosti gospodarstva i zaposlenosti kroz unaprjeđenje gospodarske i društvene infrastrukture na lokalnoj i regionalnoj razini te jačanje ljudskih potencijala i obrazovanja povezanih s potrebama gospodarstva.

Najvažniji rezultati vrednovanja tijekom izrade Plana jesu sljedeći:

- **Važnost (relevantnost).** Ciljevi i prioriteti Plana utemeljeni su na stvarnim potrebama i razvojnim potencijalima Osječko-baranjske županije, odnosno ciljevi su opravdani u odnosu na razvojne potrebe.
- **Usklađenost (koherentnost).** U Planu su prisutne unutarnja i vanjska usklađenost Plana. Intervencijska logika Plana - odabrani prioriteti, posebni ciljevi i mjere Plana komplementarni su i povezani te je Plan u skladu s relevantnim nacionalnim dokumentima. Vanjska usklađenost Plana osigurana je usklađenošću između ciljeva Plana s ciljevima drugih javnih intervencija koje su s njim povezane.
- **Učinkovitost (efikasnost).** Pri izradi Plana vodilo se računa o ostvarenju željenog rezultata s minimalnim troškovima, odnosno o postizanju najboljeg rezultata za danu razinu resursa, čime se osigurala učinkovitost (efikasnost) Plana.
- **Dosljednost (konzistentnost).** Osiguravajući jasnoću i pridržavanje prioriteta i ciljeva u odnosu na razvojnu viziju, osigurala se dosljednost (konzistentnost) Plana.
- **Komplementarnost.** Plan je komplementaran s intervencijama drugih javnih politika.
- **Održivost.** Pri izradi Plana vodilo se računa da učinci Plana traju nakon što on završi te da rezultati Plana budu trajni.

- **Jednakost.** Učinci Plana ravnopravno su raspoređeni u odnosu na različite dionike, područja, rodnu pripadnost i slično.
- **Provedbeni program.** Dodatno uz Plan, Osječko-baranjska županija će pristupiti izradi provedbenog programa koji će zamijeniti prethodno predviđeni akcijski plan. Sadržaj i vremenski obuhvat (4 godine) provedbenog programa u potpunosti odgovara predviđenom sadržaju i mogućem vremenskom obuhvatu (3-4 godine) akcijskog plana te još detaljnije razrađuje aktivnosti i projekte kojima se postižu mjere proizašle iz posebnih ciljeva plana razvoja. Pri izradi financijskog plana i provedbenog programa potrebno je argumentirati izvedivost svih predloženih mjera u predloženim rokovima. Nadalje, potrebno je utvrditi izvore i dostupnost financijskih sredstava za provedbu definiranih mjera i ostvarivanje definiranih posebnih ciljeva, odnosno ostvarivanje pokazatelja ishoda za posebne ciljeve i pokazatelja rezultata za mjere. Dodatno, pažnju je potrebno posvetiti definiranju nositelja provedbe pojedinih mjera, a u svrhu osiguravanja provedbe istih. Definiranje nositelja, financijskih sredstava, realnih rokova te pokazatelja rezultata je ključno za uspješnu realizaciju Provedbenog programa.

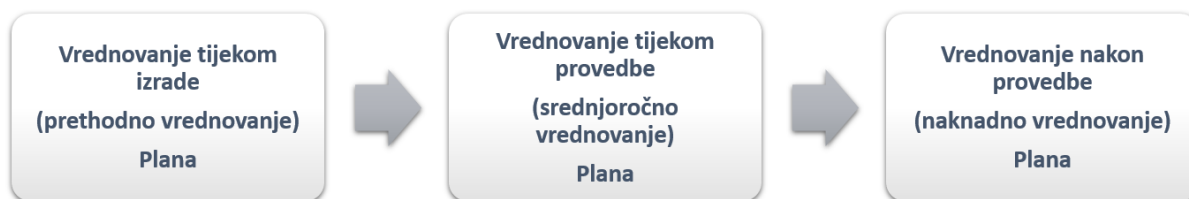
2. Uvod

Provedba postupaka vrednovanja akata strateškog planiranja obveza je propisana Zakonom o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (Narodne novine, 123/2017), stoga je strateški dokument „Plan razvoja Osječko-baranjske županije za razdoblje do 2027. godine“ (dalje u tekstu: Plan) podvrgnut postupku vrednovanja, odnosno neovisnoj usporedbi i ocjeni Plana.

Sukladno Pravilniku o provedbi postupka vrednovanja (Narodne novine, 66/2019), Osječko-baranjska županija je pokrenula postupak vrednovanja temeljem [Odluke o početku postupka vrednovanja Plana razvoja Osječko-baranjske županije za razdoblje do 2027. godine](#), KLASA: 302-02/20-01/22, URBROJ: 2158/1-02-21-65 od 9. ožujka 2021. godine, sukladno planu vrednovanja „Plana razvoja Osječko-baranjske županije za razdoblje do 2027. godine“ (dalje u tekstu: plan vrednovanja). Sukladno predmetnoj Odluci i planu vrednovanja, utvrđen je sljedeći plan vrednovanja „Plana razvoja Osječko-baranjske županije za razdoblje do 2027. godine“ ([slika 1.](#)):

- 1) Vrednovanje tijekom izrade (prethodno vrednovanje) odnosno *ex-ante* vrednovanje;
- 2) Vrednovanje tijekom provedbe (srednjoročno vrednovanje) odnosno *interim* vrednovanje;
- 3) Vrednovanje nakon provedbe (naknadno vrednovanje) odnosno *ex-post* vrednovanje.

Slika 1. Plan vrednovanja „Plana razvoja Osječko-baranjske županije za razdoblje do 2027. godine“

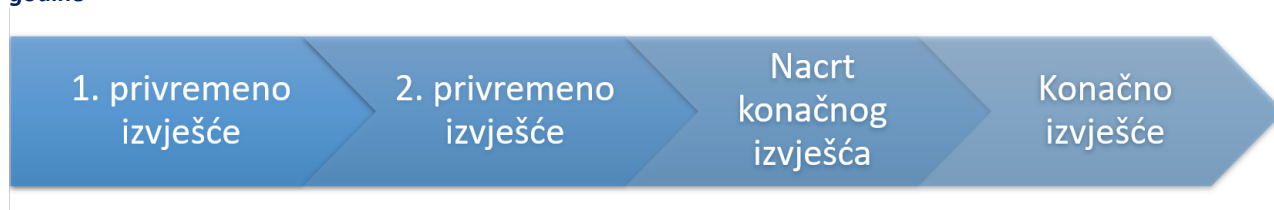
Nakon provedenog vrednovanja tijekom izrade (prethodno vrednovanje) Plana, sljedeći postupak odnosno sljedeća faza vrednovanja koja slijedi jest vrednovanje tijekom provedbe (srednjoročno vrednovanje) Plana koje će se provesti tijekom provedbe Plana. Osječko-baranjska županija je u okviru plana vrednovanja „Plana razvoja Osječko-baranjske županije za razdoblje do 2027. godine“ definirala vremensko razdoblje i predmet vrednovanja, u svrhu osiguravanja ispunjenja ciljeva vrednovanja Plana. Osječko-baranjska županija je time definirala provedbu vrednovanja Plana tijekom provedbe u godišnjem modalitetu, u razdoblju od 2022. godine do 2025. godine. Na taj način, Osječko-baranjska županija je osigurala da je vrednovanje Plana zapravo korišteno kao upravljački alat kojim se osigurava učinkovita provedba Plana. Osim toga, vrednovanje tijekom provedbe plana omogućit će ključnim dionicima i donositeljima odluka Osječko-baranjske županije da tijekom provedbe Plana utvrde eventualne nedostatke u provedbi Plana, a slijedom toga i da poduzmu eventualne potrebne korake ukoliko su potrebne izmjene Plana. Zaključno, vrednovanje nakon provedbe (naknadno vrednovanje) Plana provest će se nakon završetka provedbe Plana, dakle 2028. godine. Vrednovanje nakon provedbe Plana sažeto će ocijeniti cjelokupni utjecaj i učinak Plana, odnosno njegovu konačnu djelotvornost i učinkovitost.

Prethodno vrednovanje odnosno vrednovanje tijekom izrade, provodi se tijekom svih faza izrade Plana. Sukladno tome, Plan podliježe sljedećim vrstama i fazama prethodnog vrednovanja (vrednovanja tijekom izrade), kao i odgovarajućim izvješćima o vrednovanju, kako slijedi:

- 1. privremeno izvješće o provedenom vrednovanju tijekom izrade Plana
- 2. privremeno izvješće o provedenom vrednovanju tijekom izrade Plana
- Nacrt konačnog izvješća o provedenom vrednovanju tijekom izrade Plana
- Konačno izvješće o provedenom vrednovanju tijekom izrade Plana ([slika 2.](#)).

Slika 2. Faze vrednovanja tijekom izrade „Plana razvoja Osječko-baranjske županije za razdoblje do 2027. godine“

Projektni zadatak uključuje izradu konačnog izvješća koje sadrži opis izvršenih poslova te uključene prihvatljive, opravdane i potrebne komentare te zaključke i preporuke proizašle iz vrednovanja. Sukladno projektnom zadatku, predmetno konačno izvješće sastoji se od sljedećih dijelova:

- 1) *Kratki sažetak*
- 2) *Uvod*
- 3) *Kontekst vrednovanja*
 - 3.1. *Plan razvoja Osječko-baranjske županije za razdoblje do 2027. godine*
 - 3.2. *Opis postupka vrednovanja*
- 4) *Metodološki pristup*
- 5) *Opis Plana razvoja, mjera i proračuna*
- 6) *Odgovori na evaluacijska pitanja*
 - 6.1. *Ocjena analitičkog dijela (SWOT analiza i analiza stanja)*
 - 6.2. *Ocjena strateških odrednica (vizija i posebni ciljevi, prioriteti i mjere)*
- 7) *Zaključci i preporuke.*

U dijelu 3.2. prikazan je detaljan opis postupka vrednovanja.

3. Kontekst vrednovanja

3.1. Plan razvoja Osječko-baranjske županije za razdoblje do 2027. godine

Predmet vrednovanja tijekom izrade (prethodno vrednovanje) jest „Plan razvoja Osječko-baranjske županije za razdoblje do 2027. godine“. Naime, sukladno članku 52. stavku 3. Zakona, planovi razvoja donose se šest (6) mjeseci prije isteka važenja planskih dokumenata politike regionalnog razvoja iz članaka 13. i 15. Zakona o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 147/14, 123/17, 118/18). Postojeća Županijska razvojna strategija Osječko-baranjske županije do 2020. godine, izrađena je sukladno Zakonu o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 147/14, 123/17, 118/18) te je nastavno na obavijest Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije od 20. travnja 2020. godine (KLASA: 011-01/18-02/21, URBROJ: 538-04-1-1-1/68-20-51) produljeno njezino važenje na razdoblje od godinu dana, odnosno do 31. prosinca 2021. godine.

Posljedično, izrada „Plana razvoja Osječko-baranjske županije za razdoblje do 2027. godine“ pokrenuta je temeljem članka 38. stavak 5. Zakona o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (Narodne novine, 123/2017) i članka 55a. stavak 2. točka 1. Statuta Osječko-baranjske županije, kada je dana 19. svibnja 2020. godine donesen Zaključak o predlaganju Odluke o pokretanju postupka izrade „Plana razvoja Osječko-baranjske županije za razdoblje do 2027. godine“. Nastavno na navedeno, na 30. sjednici Skupštine Osječko-baranjske županije koja je održana dana 2. lipnja 2020. godine, usvojena je [Odluka o pokretanju postupka izrade Plana razvoja Osječko-baranjske županije do 2027. godine](#). Ovom je Odlukom Javna ustanova Županijska razvojna agencija Osječko-baranjske županije kao regionalni koordinator za Osječko-baranjsku županiju zadužena za izradu Plana, koordinaciju cjelokupnog postupka izrade Plana i obavljanje drugih poslova s tim u vezi u okviru javnih ovlasti regionalnog koordinatora propisanih zakonom.

„Plan razvoja Osječko-baranjske županije za razdoblje do 2027. godine“ je temeljni srednjoročni akt strateškog planiranja od značaja za Osječko-baranjsku županiju kojim se definiraju posebni ciljevi za provedbu strateških ciljeva iz Nacionalne strategije te sektorskih i višesektorskih strategija, sukladno Zakonu o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (Narodne novine, 123/2017).

U tu svrhu, Plan, kao krovni razvojni dokument na području Osječko-baranjske županije, evidentno za cilj ima staviti poseban naglasak na povećanje konkurentnosti gospodarstva i zaposlenosti kroz unaprjeđenje gospodarske i društvene infrastrukture na lokalnoj i regionalnoj razini te jačanje ljudskih potencijala i obrazovanja povezanih s potrebama gospodarstva.

Izrada „Plana razvoja Osječko-baranjske županije za razdoblje do 2027. godine“ je u potpunosti usklađena sa Zakonom o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (Narodne novine, 123/2017), a što je evidentno iz sadržaja i strukture Plana koji su unaprijed definirani i raspoređeni u sljedeće glavne dijelove:

- 1) Srednjoročna vizija razvoja usklađena s relevantnim dugoročnim aktima strateškog planiranja, kojom se definira željeni dugoročni smjer županije,
- 2) Opis srednjoročnih razvojnih potreba i razvojnih potencijala
- 3) Opis prioriteta u srednjoročnom razdoblju, temeljem razvojnih smjerova iz NRS 2030. i strateških dugoročnih ciljeva
- 4) Posebni ciljevi
- 5) Popis ključnih pokazatelja ishoda (iz Biblioteke pokazatelja) i ciljanih vrijednosti pokazatelja
- 6) Terminski plan provedbe projekata od značaja za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu s naznačenim ključnim koracima i rokovima u provedbi

- 7) Indikativni financijski plan s prikazom financijskih pretpostavki za provedbu posebnih ciljeva i projekata od značaja za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu
- 8) Usklađenost s NRS 2030., sektorskim i višesektorskim strategijama te dokumentima prostornog uređenja
- 9) Okvir za praćenje i vrednovanje
- 10) Dodatci:
 - a. sažetak rezultata prethodnog vrednovanja
 - b. sažetak provedenog postupka savjetovanja s javnošću.

Dodatno uz Plan, Osječko-baranjska županija će pristupiti izradi provedbenog programa koji će zamijeniti prethodno predviđeni akcijski plan, s obzirom da je Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije, kao Koordinacijsko tijelo za strateško planiranje, u „Uputama za izradu planova razvoja jedinica područne (regionalne) samouprave“ iz lipnja 2021. godine (str. 24. Uputa) navelo da „*Uz plan razvoja može se izraditi i donijeti akcijski plan, kao provedbeni akt u pravilu s rokom važenja od 3 do 4 godine.*“ Naime, u slučaju da se nositelj izrade plana razvoja ne opredijeli za izradu akcijskog plana za provedbu plana razvoja, mjere definirane u akcijskom planu obvezno se preuzimaju u provedbene programe JP(R)S, koje izrađuju i donose čelnici JP(R)S u roku od 120 dana od dana stupanja na dužnost, sukladno ZSPURRH („Narodne novine“ broj 123/17.). Sadržaj i vremenski obuhvat (4 godine) provedbenog programa u potpunosti odgovara predviđenom sadržaju i mogućem vremenskom obuhvatu (3-4 godine) akcijskog plana te još detaljnije razrađuje aktivnosti i projekte kojima se postižu mjere proizašle iz posebnih ciljeva plana razvoja.

Izrada Plana u skladu je s načelom partnerstva i suradnje u svrhu definiranja smjera daljnjeg razvoja Osječko-baranjske županije te osiguravanja strateške podloge za upravljanje razvojem sukladno potrebama stanovnika uz učinkovito i održivo korištenje raspoloživih resursa. Naime, za potrebe izrade Plana, temeljem Statuta Osječko-baranjske županije, a u svezi Zakona o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (Narodne novine, 123/2017), kao krovno tijelo osnovano je **Partnersko vijeće** [Rješenjem o osnivanju Partnerskog vijeća Osječko-baranjske županije i imenovanju njegovih članova](#) od 19. svibnja 2020. godine. Također, **Radna skupina** osnovana je 22. rujna 2020. godine temeljem [Rješenja o osnivanju Radne skupine za pripremu Plana razvoja Osječko-baranjske županije za razdoblje do 2027. godine i imenovanju njezinih članova](#). Radna skupina kao jedan od ključnih dionika sudjeluje u izradi stručnih podloga za definiranje strateškog okvira Plana, kao i u oblikovanju prijedloga vizije, ključnih razvojnih smjerova, strateških ciljeva i pokazatelja razvoja Osječko-baranjske županije u postupku koji prethodi razmatranju istoga od strane Partnerskog vijeća Osječko-baranjske županije, a sve sukladno propisima i aktima donesenim temeljem propisa koji se odnose na strateško planiranje. Nastavno na navedeno, temeljem Statuta Osječko-baranjske županije, 29. rujna 2020. godine donesen je i [Opis djelovanja i plan rada Radne skupine za pripremu Plana razvoja Osječko-baranjske županije za razdoblje do 2027. godine](#), kojim se uređuje djelovanje i plan rada Radne skupine, a čiji je sadržaj definiran Priručnikom o strateškom planiranju Republike Hrvatske koje je pripremilo Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije u svibnju 2020. godine, temeljem Uredbe o smjernicama za izradu akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine, 89/2018). Također, 18. veljače 2021. godine doneseno je i [Rješenje o osnivanju radnih podskupina i imenovanju njihovih članova](#).

„Plan razvoja Osječko-baranjske županije za razdoblje do 2027. godine“ će obuhvaćati sve elemente propisane zakonodavnim okvirom za strateško planiranje u Republici Hrvatskoj. Tako sukladno [Odluci o započinjanju postupka strateške procjene utjecaja na okoliš Plana razvoja Osječko-baranjske županije za razdoblje do 2027. godine](#) od 17. studenog 2020. godine, [Odluci o sadržaju Strateške studije procjene utjecaja na okoliš Plana razvoja Osječko-baranjske županije za razdoblje do 2027. godine](#) od 2. veljače 2021. godine te [Odluci o osnivanju Povjerenstva za stratešku procjenu utjecaja na okoliš Plana razvoja Osječko-baranjske županije za razdoblje do 2027. godine i imenovanju njegovih članova](#)

od 9. veljače 2021. godine, Osječko-baranjska županija provodi postupak **strateške procjene utjecaja Plana na okoliš** u okviru koje se, sukladno Zakona o zaštiti prirode (Narodne novine, 80/13, 15/18, 14/19, 127/19), provodi i postupak Glavne ocjene o prihvatljivosti Plana za ekološku mrežu. Strateškom procjenom utjecaja Plana na okoliš procjenjuju se značajni utjecaji na okoliš koji mogu nastati provedbom Plana, a provodi se u suradnji s Ministarstvom gospodarstva i održivog razvoja.

Nadalje, skupština Osječko-baranjske županije 26. studenoga 2020. godine na svojoj 34. sjednici usvojila [Zaključak o donošenju Komunikacijske strategije za postupak izrade i provedbe Plana razvoja Osječko-baranjske županije za razdoblje do 2027. godine. Komunikacijska strategija za postupak izrade i provedbu Plana razvoja Osječko-baranjske županije za razdoblje do 2027. godine i prateći Komunikacijski akcijski plan](#) izrađeni su sa svrhom odgovarajućeg informiranja, komunikacije i vidljivosti postupka te prate razdoblje izrade i provedbe Plana pri čemu će se definirati osnovna polazišta daljnjeg uravnoteženog razvoja Osječko-baranjske županije. Za nacrt Komunikacijske strategije proveden je [postupak savjetovanja sa zainteresiranom javnošću između 13. listopada do 11. studenoga 2020. godine](#), putem mrežnih stranica Osječko-baranjske županije, pri čemu su sudionici mogli dostaviti svoje komentare, primjedbe i prijedloge putem propisanog obrasca elektronskom poštom ili u pisanom obliku.

Naime, **Savjetovanje s dionicima i javnošću** zakonska je obveza koja predstavlja prikupljanje povratnih informacija od zainteresirane javnosti o odlukama koje su u nadležnosti tijela javne vlasti, a koje omogućuju tijelu javne vlasti uključenost svih relevantnih dionika, dobivanje povratnih informacija te isto omogućuje kvalitetnija rješenja i odluke, veću prihvatljivost odluka kao i veće međusobno povjerenje između tijela javne vlasti i javnosti te boljem informiranju javnosti. Sukladno tome, temeljem Statuta Osječko-baranjske županije, usvojena je [Strategija za savjetovanje u okviru postupka izrade Plana razvoja Osječko-baranjske županije za razdoblje do 2027. godine](#), a kojom se provode obveze koje proizlaze iz Zakona o pravu na pristup informacijama (Narodne novine, 25/13, 85/15) i Kodeksa savjetovanja sa zainteresiranom javnošću u postupcima donošenja zakona, drugih propisa i akata (Narodne novine, 140/09), koji uređuju područje savjetovanja sa zainteresiranom javnošću o pitanjima od javnog interesa. Sukladno tome, potrebno je provesti i javno savjetovanje Plana s građanima.

Plan je namijenjen širokom dijapazonu korisnika, u svrhu ostvarenja najviše moguće razine razvoja, uključivosti i održivosti Osječko-baranjske županije. Sukladno Komunikacijskoj strategiji, ciljne skupine i korisnici Plana jesu sljedeći:

- Radna skupina za pripremu Plana
- Partnersko vijeće Osječko-baranjske županije
- donositelji odluka na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini
- jedinice lokalne samouprave Osječko-baranjske županije
- javne ustanove i javnopravna tijela s područja Osječko-baranjske županije
- zainteresirana javnost (poput sektorskih dionika, potencijalnih korisnika)
- šira zajednica
- mediji kao prenositelji informacija.

3.2. Opis postupka vrednovanja

Postupak vrednovanja tijekom izrade (prethodno vrednovanje) Plana započeo je i proveden je sukladno pravilima zakonodavnog okvira o strateškom planiranju u Republici Hrvatskoj, donošenjem Odluke o početku postupka vrednovanja Plana od dana 9. ožujka 2021. godine te u skladu s planom vrednovanja Plana.

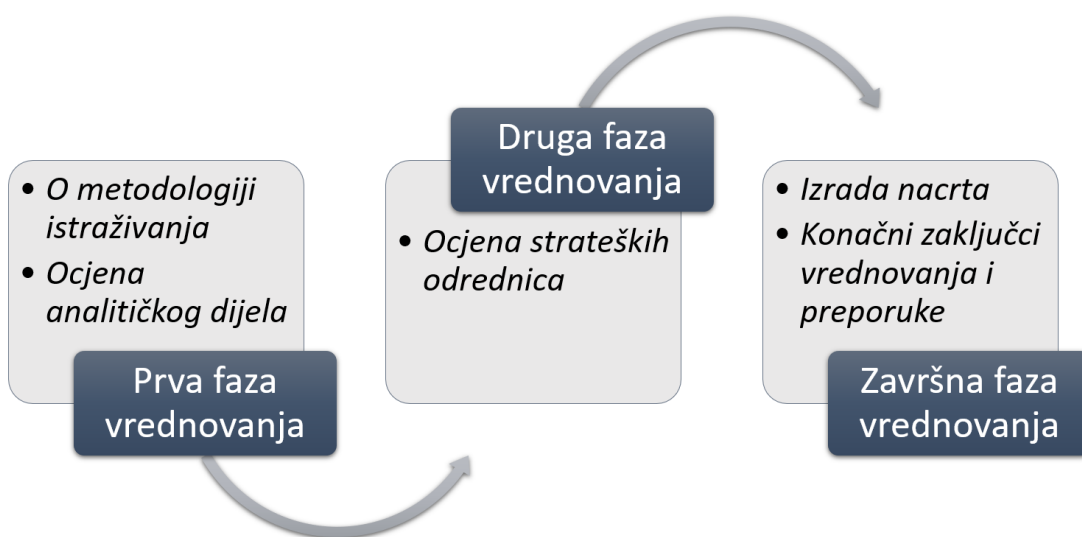
Ovo vrednovanje tijekom izrade (prethodno vrednovanje) provodi se tijekom izrade Plana, a njegova je svrha osiguravanje neovisnog stručnog mišljenja o tome je li Plan u što većoj mjeri relevantan i koherentan. U okviru postupka vrednovanja Plana tijekom njegove izrade, osnovan je tim za vrednovanje te Odbor za vrednovanje, [Rješenjem o osnivanju Odbora za vrednovanje Plana razvoja Osječko-baranjske županije za razdoblje do 2027. godine i imenovanju njegovih članova](#) od dana 9. ožujka 2021. godine, a koji se sastoji od predstavnika Koordinacijskog tijela odnosno Ministarstva regionalnog razvoja i fondova Europske unije te sljedećih članova:

- 1) Ivan Hampovčan, tajnik Županije, predsjednik Odbora
- 2) Mateja Matas, voditeljica Pododsjeka za analizu ugovornih odnosa u Tajništvu županije, dopredsjednica Odbora
- 3) Luka Galić, predstavnik Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije
- 4) Snježana Raguž, pročelnica Upravnog odjela za javne financije Osječko-baranjske županije
- 5) Gabrijela Čurković, v.d. pročelnika Upravnog odjela za investicije, razvojne projekte i fondove Europske unije Osječko-baranjske županije, član Odbora.

Postupak vrednovanja Plana tijekom izrade, odnosno djelokrug ovog vrednovanja, obuhvaća tri (3) faze ([slika 3.](#)):

- 1) prva faza vrednovanja Plana tijekom izrade o metodologiji istraživanja i ocjena analitičkog dijela, iz koje je proizašlo prvo privremeno izvješće;
- 2) druga faza vrednovanja Plana tijekom izrade o ocjeni strateških odrednica, iz koje je proizašlo drugo privremeno izvješće;
- 3) treća i završna faza vrednovanja Plana tijekom izrade o konačnim zaključcima vrednovanja i preporukama, iz koje je proizašao nacrt konačnog izvješća, koji prethodi konačnom izvješću.

Slika 3. Postupak i djelokrug vrednovanja tijekom izrade „Plana razvoja Osječko-baranjske županije za razdoblje do 2027. godine“

Ranijih vrednovanja Plana nije bilo, predmetno vrednovanje predstavlja prvo vrednovanje Plana u postupku vrednovanja Plana. Detaljan opis izvršenih poslova te konačno izvješće o provedbi vrednovanja Plana i preliminarnim rezultatima vrednovanja Plana dostavlja se u nastavku.

Prethodno vrednovanje odnosno vrednovanje tijekom izrade „Plana razvoja Osječko-baranjske županije za razdoblje do 2027. godine“ koje je uključivalo izradu (1) 1. privremenog izvješća, (2) 2. privremenog izvješća i (3) nacrt konačnog izvješća, izvršeno je na temelju analize sljedećih dokumenata koji su ustupljeni na raspolaganje dana 13. i 14. svibnja 2021. godine, a koji se taksativno navode u nastavku:

1. FINAL Analitička podloga_Demografija zdravstvo i socijalno uključivanje_2021-05-13
2. FINAL Analitička podloga_Gospodarstvo i tržište rada u OBŽ_2021-05-13
3. FINAL Analitička podloga_Institucionalni kontekst u OBŽ_2021-05-13
4. FINAL Analitička podloga_Kultura u OBŽ_2021-05-13
5. FINAL Analitička podloga_Obrazovanje u OBŽ_2021-05-13
6. FINAL Analitička podloga_Poljoprivreda i prehrambeno-prerađivačka industrija u OBŽ_2021-05-13
7. FINAL Analitička podloga_Sport u OBŽ_2021-05-13
8. FINAL Analitička podloga_Tehnička kultura u OBŽ_2021-05-13
9. FINAL Analitička podloga_Zaštita okoliša i prostorno uređenje u OBŽ_2021-05-13
10. FINAL Opis stanja_Demografija_2021-05-06
11. FINAL Opis stanja_Gospodarstvo i tržište rada_2021-05-13
12. FINAL Opis stanja_Kultura_2021-04-23
13. FINAL Opis stanja_Obrazovanje, znanost i tehnička kultura_2021-04-23
14. FINAL Opis stanja_OCD_2021-05-06
15. FINAL Opis stanja_PPPI_2021-05-06
16. FINAL Opis stanja_Socijalna skrb_2021-05-06
17. FINAL Opis stanja_Sport_2021-04-14
18. FINAL Opis stanja_Zdravstvo_2021-05-06
19. FINAL Opis stanja_ZOPU_2021-05-06
20. Informacija o provedenim i planiranim aktivnostima u izradi PR OBŽ_2021-01-26
21. JU ŽRA OBŽ_Interna ustrojstvena jedinica za strateško planiranje_2020-11-14
22. Nacrt_Ciljevi PR OBŽ 2027_2021-02-08
23. Nacrt_Zapisnik s 1. radionice Radne skupine za pripremu PR OBŽ_2021-02-01
24. OBŽ- Ograničeno korištenje prirodnih resursa_D. Jašinski_2020-05-12
25. OBŽ- Ograničeno korištenje prirodnih resursa_D. Jašinski_2020-05-13
26. Popis područja i metodologija_2021-01-21
27. Poziv na 1. radionicu Radne skupine za pripremu Plana razvoja OBŽ
28. PR OBŽ 2027_Nacrt_2020-07-30
29. Prijedlog srednjoročne vizije_2021-04-19
30. Rezultati terenskog istraživanja_D. Jašinski_2020-09-09
31. Sadržaj Plana razvoja OBŽ 2027_2021-02-03
32. Strateški projekti JLS u OBŽ_za SPUO_2021-03-01
33. Strateški projekti OBŽ_za SPUO_2021-03-01
34. Strateški projekti_Institucije u OBŽ_za SPUO_2021-03-01
35. Terenski obilasci JLS-a_OBŽ_2020
36. Upitnik za JLS-ove_2020-01-31.

Sukladno ranije navedenome, dana 19. svibnja 2021. godine izvršena je prva faza vrednovanja tijekom izrade (prethodno vrednovanje) odnosno ex-ante vrednovanja „Plana razvoja Osječko-baranjske županije za razdoblje do 2027. godine“ te je izrađeno i isporučeno 1. privremeno izvješće nakon ocjene analitičkog dijela koji čini podlogu za izradu Nacrta Plana razvoja.

Dana 26. svibnja 2021. godine izvršena je druga faza vrednovanja tijekom izrade (prethodno vrednovanje) odnosno ex-ante vrednovanja „Plana razvoja Osječko-baranjske županije za razdoblje do 2027. godine“ te je izrađeno i isporučeno 2. privremeno izvješće.

Dana 16. lipnja 2021. godine izrađen je i ispučen Naručitelju i nacrt konačnog izvješća.

U razdoblju nakon izrade nacrt konačnog izvješća, a sukladno nalazima privremenih izvješća te nacrt konačnog izvješća, sve preporuke proizašle iz prethodnog vrednovanja su uvažene te je sukladno istima izrađen tekst Nacrta Plana razvoja.

Nastavno na navedeno, u okviru predmetnog prethodnog vrednovanja odnosno vrednovanja tijekom izrade „Plana razvoja Osječko-baranjske županije za razdoblje do 2027. godine“, izrađeno je i konačno izvješće o provedenom vrednovanju na temelju analize sljedećih dokumenata koji su ustupljeni na raspolaganje dana 30. srpnja 2021. godine, a koji se taksativno navode u nastavku:

1. Komentari na Nacrt Konačnog izvješća o vrednovanju PR OBŽ_2021-07-29
2. Plan razvoja OBŽ 2027_Nacrt_2021-07-30
3. Predložak za izradu PR JP(R)S_Nacrt_2021-07-30
4. Predložak za izradu PR JP(R)S- Nacrt v.1.0 (060621)
5. Upute za izradu planova razvoja JP(R)S.

Sukladno zahtjevu Naručitelja te sukladno I. Dodatku Ugovora o usluzi izrade Izvješća o vrednovanju tijekom izrade Plana razvoja Osječko-baranjske županije za razdoblje do 2027. godine (broj: U-N 70-21) od dana 30. lipnja 2021. godine, konačno izvješće s uključenim prihvatljivim, opravdanim i potrebnim komentarima te zaključcima i preporukama proizašlih iz vrednovanja, izrađeno je i predano Naručitelju u zadanom roku odnosno 31. kolovoza 2021. godine.

Metodologija korištena za vrednovanje tijekom izrade (prethodno vrednovanje) Plana te za izradu 1. privremenog izvješća, 2. privremenog izvješća, nacrt konačnog izvješća te konačnog izvješća sukladno projektnom zadatku, definirana je i usklađena s propisima Pravilnika o provedbi postupka vrednovanja (Narodne novine, 66/2019) i detaljno je prikazana u opisu metodološkog pristupa u nastavku.

4. Metodološki pristup

Metodologija vrednovanja tijekom izrade (prethodno vrednovanje) Plana definirana je i usklađena s propisima Pravilnika o provedbi postupka vrednovanja (Narodne novine, 66/2019). Plan izvedbe vrednovanja obuhvaća ranije spomenute tri (3) faze vrednovanja, prikazane [slikom 3.](#):

- 1) prva faza vrednovanja Plana tijekom izrade o metodologiji istraživanja i ocjena analitičkog dijela, iz koje je proizašlo prvo privremeno izvješće;
- 2) druga faza vrednovanja Plana tijekom izrade o ocjeni strateških odrednica, iz koje je proizašlo drugo fazno izvješće;
- 3) treća i završna faza vrednovanja Plana tijekom izrade o konačnim zaključcima vrednovanja i preporukama, iz koje je proizašao nacrt konačnog izvješća, koji prethodi izradi konačnog izvješća.

Plan izvedbe vrednovanja obuhvaća postupak prikupljanja svih relevantnih dokumenata, materijala i podataka, zatim istraživanje i analizu prikupljenih dokumenata, materijala i podataka, analizu nacrtu Plana, komparativnu analizu nacrtu Plana u vidu utvrđivanja njegove cjelovitosti te razine relevantnosti, točnosti i ispravnosti te koherentnosti Plana, jesu li očekivani ishodi i rezultati Plana realni i slično, u odnosu na nadređene politike i smjernice te u usporedbi s podacima prikupljenima tijekom istraživanja i analize ([slika 4.](#)). Također, provedena je i analiza metodologije istraživanja koje se provodilo tijekom izrade Plana.

Slika 4. Metodologija i plan izvedbe vrednovanja tijekom izrade „Plana razvoja Osječko-baranjske županije za razdoblje do 2027. godine“

Projektni zadatak u okviru izrade konačnog izvješća uključuje opis izvršenih poslova te uključene prihvatljive, opravdane i potrebne komentare te zaključke i preporuke proizašle iz vrednovanja.

Konačno izvješće obuhvaća sažetak prethodno izrađenog 1. privremenog izvješća, 2. privremenog izvješća i nacrtu konačnog izvješća te osvrt na uvažene preporuke za poboljšanje istih. Naime, svrha vrednovanja tijekom izrade Plana i izvješća o vrednovanju jest sumirati rezultate cijelog postupka vrednovanja koje se provelo tijekom izrade Plana, odnosno rezultate prve faze, druge faze i završne faze vrednovanja Plana tijekom njegove izrade. Sukladno navedenome, zaključci vrednovanja tijekom izrade Plana imaju svrhu metodoloških smjernica i pomoći u izradi Plana te će se isti integrirati u Plan tijekom njegove izrade.

Za potrebe provedbe vrednovanja tijekom izrade (prethodno vrednovanje) Plana, definirani su kriteriji vrednovanja koji služe kao osnova za formuliranje evaluacijskih pitanja, a koji su međuovisni i koji nisu međusobno isključivi te koji su usklađeni s potrebama vrednovanja tijekom izrade (prethodno vrednovanje). Svrha kriterija vrednovanja je pružiti Osječko-baranjskoj županiji osnovne informacije i saznanja koje omogućavaju razumijevanje stanja i utvrđivanje daljnjeg postupanja u Planu. Kriteriji u kategoriji obveznih kriterija koji su korišteni u vrednovanju tijekom izrade Plana jesu sljedeći:

- **Važnost (relevantnost)** kojom se provjeravalo jesu li ciljevi i prioriteti Plana utemeljeni na stvarnim potrebama i razvojnim potencijalima Osječko-baranjske županije, odnosno do koje mjere su ciljevi opravdani u odnosu na potrebe.
- **Djelotvornost (efektivnost)** kojom se uspoređivalo što je ostvareno u odnosu na planirano, odnosno do koje mjere su ciljevi ostvareni te do koje mjere se očekuje da će se ostvariti (ovisno o vrsti vrednovanja).
- **Usklađenost (koherentnost)** je kriterij kojim se provjeravala unutarnja i vanjska usklađenost Plana, odnosno intervencijska logika Plana - utvrdilo se jesu li odabrani prioriteti, posebni ciljevi i mjere Plana komplementarni i povezani; te je li Plan u skladu s relevantnim nacionalnim dokumentima. Vanjska usklađenost Plana utvrdila se provjerom usklađenosti između ciljeva Plana s ciljevima drugih javnih intervencija koje su s njim povezane. Unutarnja usklađenost utvrdila se provjerom usklađenosti ciljeva Plana, pri čemu se unutarnja povezanost provjerila u odnosu na hijerarhiju ciljeva, s time da hijerarhijski niži ciljevi logično doprinose ostvarenju viših ciljeva.

Kriteriji u kategoriji dodatnih kriterija koji su korišteni u vrednovanju tijekom izrade Plana jesu sljedeći:

- **Učinkovitost (efikasnost)** je kriterij kojim se provjeravalo postizanje željenog rezultata s minimalnim troškovima, odnosno postizanje najboljeg rezultata za danu razinu resursa.
- **Dosljednost (konzistentnost)** se provjeravala u odnosu na jasnoću i pridržavanje ciljeva i prioriteta u odnosu na viziju politike.
- **Komplementarnost** se provjeravala u odnosu na mjeru u kojoj intervencija Planom podržava druge javne politike.
- **Održivost** je kriterij kojim se provjeravala mjera u kojoj je izgledno da će učinci Plana trajati nakon što on završi, odnosno razmatralo se jesu li rezultati Plana, uključujući i institucionalne promjene u Osječko-baranjskoj županiji, trajni te može li se pretpostaviti da će isti biti trajni.
- **Jednakost** se provjeravala u odnosu na mjere do koje su ravnopravno raspoređeni učinci Plana u odnosu na različite dionike, regije, rodnu pripadnost i slično.

Evaluacijska pitanja su se definirala na temelju navedene metodologije, kao i metodologija za odgovaranje na definirana evaluacijska pitanja te donošenje zaključaka, a u svrhu ocjene Plana i njegovih pojedinih dijelova kako je prikazano u nastavku.

5. Opis Plana razvoja, mjera i proračuna

Kao što je već spomenuto, institucionalni okvir izrade i provedbe „Plana razvoja Osječko-baranjske županije za razdoblje do 2027. godine“ čine Osječko-baranjska županija, Partnersko vijeće osnovano u svibnju 2020. godine te Radna skupina osnovana u rujnu 2020. godine. Kroz proces izrade konzultirani su ključni dionici, od nositelja sektorskih politika do jedinice područne (regionalne) samouprave i jedinica lokalne samouprave te samih građana.

Nadalje, „Plan razvoja Osječko-baranjske županije za razdoblje do 2027. godine“ u svojoj konačnoj verziji sadržavat će devet (9) dijelova, odnosno srednjoročnu viziju razvoja Osječko-baranjske županije usklađenu s relevantnim dugoročnim aktima strateškog planiranja kojom se definira željeni dugoročni smjer županije, zatim opis srednjoročnih razvojnih potreba i razvojnih potencijala, usklađenost s NRS 2030., sektorskim i višesektorskim strategijama te dokumentima prostornog uređenja, opis prioriteta u srednjoročnom razdoblju, temeljem razvojnih smjerova iz NRS 2030. i strateških dugoročnih ciljeva, popis posebnih ciljeva i ključnih pokazatelja ishoda (iz Biblioteke pokazatelja) i ciljanih vrijednosti pokazatelja, terminski plan provedbe projekata od značaja za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu s naznačenim ključnim koracima i rokovima u provedbi te indikativni financijski plan s prikazom financijskih pretpostavki za provedbu posebnih ciljeva i projekata od značaja za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu, kao i okvir za praćenje i vrednovanje. U konačnici, dodatke dokumentu činit će sažetak rezultata prethodnog vrednovanja i sažetak provedenog postupka savjetovanja s javnošću. Od ostalih priloga, dokument će sadržavati predložak za izradu Plana, članove radnih tijela za izradu Plana razvoja, tijek izrade plana razvoja, popis analitičkih podloga i horizontalna načela razvoja.

Dodatno uz Plan, Osječko-baranjska županija će pristupiti izradi provedbenog programa koji će zamijeniti prethodno predviđeni akcijski plan, sukladno uputi Ministarstva regionalnog razvoja i fondova Europske unije kao Koordinacijskog tijela za strateško planiranje u „Uputama za izradu planova razvoja jedinica područne (regionalne) samouprave“ iz lipnja 2021. godine (str. 24. Uputa).

U prethodnim fazama vrednovanja, konačna verzija Plana je bila u postupku izrade te je za potpunu i cjelovitu ocjenu svih odrednica Plana bilo potrebno izraditi konačne verzije svih obveznih segmenata Plana koji su u tim fazama nedostajali, odnosno izraditi konačni Nacrt Plana. Sukladno nalazima privremenih izvješća te nacрта konačnog izvješća, sve preporuke proizašle iz prethodnog vrednovanja su uvažene te je sukladno tome izrađen tekst Nacrta Plana razvoja.

S time u skladu, za potrebe izrade konačnog izvješća o provedenom vrednovanju provedena je analiza dokumenata koji su ustupljeni na raspolaganje dana 30. srpnja 2021. godine, a kojom je utvrđeno da Nacrt Plana sadrži sve obvezne elemente, objedinjeno u jednom dokumentu:

- Srednjoročna vizija razvoja usklađena s relevantnim dugoročnim aktima strateškog planiranja, kojom se definira željeni dugoročni smjer županije (**status: izrađeno**)
- Opis srednjoročnih razvojnih potreba i razvojnih potencijala (**status: izrađeno**)
- Opis prioriteta u srednjoročnom razdoblju, temeljem razvojnih smjerova iz NRS 2030. i strateških dugoročnih ciljeva (**status: izrađeno**)
- Popis ključnih pokazatelja ishoda (iz Biblioteke pokazatelja) i ciljanih vrijednosti pokazatelja (**status: izrađeno, u postupku finalizacije**)
- Terminski plan provedbe projekata od značaja za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu s naznačenim ključnim koracima i rokovima u provedbi (**status: izrađeno**)
- Indikativni financijski plan s prikazom financijskih pretpostavki za provedbu posebnih ciljeva i projekata od značaja za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu (**status: djelomično izrađeno**)

- Usklađenost s NRS 2030., sektorskim i višesektorskim strategijama te dokumentima prostornog uređenja (**status: izrađeno**)
- Okvir za praćenje i vrednovanje (**status: izrađeno**)
- Provedbeni program, umjesto Akcijskog plana (**status: nije izrađeno**)

Gore navedeni statusi izrade ostalih dijelova Nacrta Plana pojašnjavaju se u nastavku.

Vizija „Plana razvoja Osječko-baranjske županije za razdoblje do 2027. godine“ je izrađena i usklađena s Nacionalnom razvojnom strategijom do 2030. godine, kojom se definira željeni smjer Osječko-baranjske županije, vodeći se sljedećim kriterijima: (1) kratak i jednostavan izričaj; (2) konkretni, a ne neodređeni izričaj; (3) ambicioznost i uvjerljivost; (4) usklađenost s nacionalnim vrijednostima i načelima.

Nadalje, identificirane su **razvojne potrebe i razvojni potencijali** sukladno opisu stanja koji je proizašao iz analize stanja. Naime, analiza stanja je sadržajno i tematski povezana s definiranim tematskim područjima/sektorima. Gdje je to bilo moguće s obzirom na dostupne podatke, dodana je komparacija s usporedivim područjima unutar EU i/ili RH, no radi vremenskih i kadrovskih ograničenja, nije uključena usporedba rješavanja detektiranih izazova (primjeri dobre prakse, naučene lekcije). Opis stanja je objedinjen i sadržajno ujednačen, pri čemu je u obzir uzeta kompleksnost ili izazovnost u određenom tematskom području/sektoru koje su odredile i ukupnu količinu teksta posvećenu pojedinoj temi. Tekst opisa stanja po područjima/sektorima identificira razvojne potrebe i potencijale iz kojih proizlaze prioritete i posebni ciljevi odnosno mjere koje reflektiraju analizu stanja i SWOT analizu.

Strateška usklađenost Plana je izrađena, no ista se ponajviše osvrće na usklađenost u odnosu na NRS 2030. U tom smislu, ukoliko je moguće, preporuča se kratko osvrnuti i pojasniti stratešku usklađenost Plana s važećim sektorskim i višesektorskim strategijama.

U Nacrtu Plana dostavljenom 30. srpnja 2021. godine, sada su definirana sljedeća **četiri (4) prioriteta**, koja su u odnosu na prethodno definirana ključna područja tijekom prethodnih verzija Plana i vrednovanja sada jasnije, konciznije i konkretnije formulirana, što se ocjenjuje ispravnim u smislu jasnog definiranja, konkretiziranja i fokusiranja prioriteta Plana, a što u konačnici značajno doprinosi njihovom razumijevanju, a samim time i njihovom ispunjavanju:

1. Osnaživanje i unaprjeđenje društvenog sustava i kvalitete života građana
2. Kvalitetan, siguran i očuvan životni prostor
3. Regionalna prepoznatljivost, konkurentnost i inovativnost gospodarstva
4. Učinkovito i djelotvorno upravljanje.

U prethodnim fazama vrednovanja, **posebni ciljevi Plana** su bili definirani kroz ukupno 16 posebnih ciljeva u okviru četiri (4) ključna područja:

1. Područje: Osnaživanje i unaprjeđenje društvenog sustava i kvalitete života građana

- 1.1. Podrška demografskoj revitalizaciji (NRS SC6)
- 1.2. Unaprjeđenje sustava zdravstva i socijalne skrbi (NRS SC5)
- 1.3. Unaprjeđenje i razvoj sustava odgoja i obrazovanja, kulture, tehničke kulture i sporta (NRS SC2)
- 1.4. Poticanje aktivnog života, mobilnosti građana i jačanje zajednice (NRS SC6 i SC10)
- 1.5. Razvoj ljudskih potencijala kroz obrazovanje i zapošljavanje (NRS SC2)

2. Područje: Unaprjeđenje kvalitete i sigurnosti životnog prostora te prilagodba klimatskim promjenama

- 2.1. Podrška mjerama prostornog planiranja, zaštite okoliša te ekološkoj i energetskej tranziciji (NRS SC8 i SC12)

2.2. *Razvoj infrastrukture na lokalnoj i regionalnoj razini (NRS SC12 i SC13)*

2.3. *Jačanje spremnosti na klimatske promjene te prirodne i ekološke katastrofe (NRS SC7 i SC8)*

2.4. *Jačanje spremnosti na društvene i druge rizike (NRS SC7)*

3. Područje: Unaprjeđenje konkurentnosti i inovativnosti gospodarstva te jačanje regionalne prepoznatljivosti

3.1. *Razvoj i jačanje konkurentnosti i inovativnosti u prioritetnim područjima gospodarstva (NRS SC1 i SC9)*

3.2. *Jačanje regionalne prepoznatljivosti kroz brendiranje i promociju na nacionalnoj i nadnacionalnoj razini (NRS SC4)*

3.3. *Podrška ekološkoj i energetskej tranziciji gospodarstva (NRS SC8)*

3.4. *Podrška digitalnoj tranziciji gospodarstva (NRS SC11)*

4. Područje: Učinkovito upravljanje razvojem na lokalnoj i regionalnoj razini

4.1. *Unaprjeđenje učinkovitosti tijela javnog sektora na lokalnoj i regionalnoj razini (NRS SC3)*

4.2. *Učinkovito upravljanje javnom imovinom na lokalnoj i regionalnoj razini (NRS SC3)*

4.3. *Podrška razvoju slabije razvijenim područjima (NRS SC12).*

Nadalje, analizom Nacrta Plana dostavljenog 30. srpnja 2021. godine, utvrđeno je da je broj posebnih ciljeva smanjen s inicijalno definiranih 16 ciljeva na 14 ciljeva, čime su uvažene preporuke prethodnih postupaka vrednovanja:

1. Posebni cilj 1: Podrška demografskoj revitalizaciji i osnaživanje obitelji
2. Posebni cilj 2: Razvoj i unaprjeđenje sustava zdravstva i socijalne skrbi
3. Posebni cilj 3: Razvoj i unaprjeđenje odgojno-obrazovne i znanstveno-istraživačke djelatnosti te povezivanje s gospodarstvom i tržištem rada
4. Posebni cilj 4: Poticanje aktivnog i kvalitetnog života, jačanje zajednice i civilnog društva
5. Posebni cilj 5: Podrška mjerama zaštite okoliša i prirode, otpornosti na klimatske promjene te ekološke i energetske tranzicije
6. Posebni cilj 6: Razvoj lokalne i regionalne infrastrukture radi unaprjeđenja kvalitete života u cilju zelene tranzicije
7. Posebni cilj 7: Razvoj i unaprjeđenje održive mobilnosti
8. Posebni cilj 8: Jačanje kapaciteta, spremnosti i otpornosti zajednice na rizike
9. Posebni cilj 9: Razvoj i unaprjeđenje poslovnog okruženja te konkurentnosti i inovativnosti gospodarstva
10. Posebni cilj 10: Podrška proizvodnji i preradi hrane u funkciji održivog regionalnog razvoja
11. Posebni cilj 11: Jačanje regionalne prepoznatljivosti kroz brendiranje i promociju
12. Posebni cilj 12: Podrška digitalnoj tranziciji društva i gospodarstva
13. Posebni cilj 13: Unaprjeđenje učinkovitosti i djelotvornosti javnog sektora i upravljanja javnom imovinom
14. Posebni cilj 14: Podrška razvoju slabije razvijenih i potpomognutih područja Županije.

Predmetna struktura posebnih ciljeva i njihovo smanjenje postignuto je spajanjem pojedinih ciljeva, iz više ciljeva u jedan cilj, postižući na taj način metodološku usklađenost, tematsko povezivanje i objedinjavanje ciljeva te time i veću razinu njihove fokusiranosti, odnosno ovakvim formuliranjem posebnih ciljeva nije se izgubio željeni sadržaj/smjernik.

Ključni pokazatelji ishoda također su definirani za mjerenje ostvarenja posebnih ciljeva, no oko ciljnih vrijednosti pokazatelja ishoda još uvijek traje postupak konzultacija s nadležnim tijelima/ključnim dionicima pa su moguće manje izmjene.

Također, analizom Nacrta plana utvrđeno je da su za svaki posebni cilj definirane i **mjere temeljene na prioritetima javnih politika**. Svaki posebni cilj ima definirano najmanje dvije (2) mjere do najviše šest (6) mjera, a sve mjere su metodološki i sadržajno usklađene s hijerarhijskim krovnim posebnim ciljevima te sve mjere reflektiraju posebne ciljeve i fokusiraju njihovu implementaciju i ostvarenje.

Konačan popis mjera definiranih intervencijskom logikom u svrhu ostvarenja posebnih ciljeva, prioriteta i vizije Plana bit će prikazan u provedbenom programu, kao i predviđeni proračun za provedbu Plana, odnosno fiskalni učinak mjera Plana.

Pri finalnom definiranju pokazatelja i njihovih početnih i ciljanih vrijednosti, potrebno je voditi računa da je ključno definirati pokazatelje ishoda i pokazatelje rezultata i ciljane vrijednosti vodeći računa o intervencijskoj logici. Potrebno je definirati pokazatelje ishoda koji predstavljaju kvantitativnu i kvalitativnu mjeru koja omogućuje praćenje, izvještavanje i vrednovanje uspješnosti u ostvarivanju određenog posebnog cilja. Pokazatelji ishoda definirani su Bibliotekom pokazatelja, no ukoliko se za pokazatelj ishoda definira novi pokazatelj koji nije obuhvaćen Bibliotekom, isti je potrebno dopuniti u Biblioteci. Nadalje, pri definiranju pokazatelja rezultata, iste je važno definirati kao kvantitativni ili kvalitativni mjerljivi podatak koji izražava i označava ostvarenje neke mjere. Za pokazatelje i njihove vrijednosti potrebno je pratiti podatke tijekom provedbe Plana, stoga je pri definiranju vrijednosti pokazatelja potrebno voditi računa o (ne)izvedivosti, (ne)dostupnosti podataka i/ili financijskih sredstava, imajući na umu da ako se zadana ciljna (željena) vrijednost pokazatelja ne ostvari, sukladno novom sustavu strateškog planiranja, o tome se izvještava kroz jedinstveni informacijski sustav. Prikupljanje podataka (pokazatelja) ponekad podrazumijeva i budući trošak, što je vrlo važno definirati u početku, kako bi se isti mogao predvidjeti.

Terminski plan provedbe strateških projekata izrađen je sukladno preporukama. U terminskom planu u Nacrtu Plana navedeni su projekti utvrđeni razvojnim sporazumom i strateški projekti važni za razvoj Osječko-baranjske županije koji izravno doprinose ostvarenju posebnih ciljeva utvrđenih u Planu razvoja. U Nacrtu Plana razvidno je da se strateški projekti dijele na projekte koje su važni za razvoj Osječko-baranjske županije iz nadležnosti Osječko-baranjske županije ili povezanih tijela te na projekte koji su važni za Osječko-baranjsku županiju, ali čija provedba nije u nadležnosti Osječko-baranjske županije. Također, u Nacrtu Plana su jasno razrađeni strateški projekti, opisi svrhe strateških projekata, nositelji i lokacije provedbe, planirani rokovi početka i završetka provedbe, ključne točke ostvarenja s planiranim rokovima postignuća te ukupne procijenjene vrijednosti i podaci o planiranim izvorima financiranja, a također se vodilo računa o raspoloživim/planiranim sredstvima i nadležnostima/odgovornostima za samu provedbu, a što se pozitivno ocjenjuje.

S druge strane, **indikativni financijski plan** nije u potpunosti završen te uključuje samo financijske pretpostavke za provedbu projekata od strateškog značaja, dok su financijske pretpostavke za provedbu posebnih ciljeva još nedovršene i u fazi su konzultacija s nadležnim upravnim odjelima Osječko-baranjske županije. Potrebno je još izraditi konačni izračun istih, indikativnu alokaciju Osječko-baranjske županije te iznose iz drugih izvora financiranja u okviru provedbenog programa.

Zaključno, u Nacrt Plana razvoja uvršteno je poglavlje **okvir za praćenje i vrednovanje** kojim je opisan institucionalni okvir za praćenje i vrednovanje Plana razvoja, odnosno način praćenja i vrednovanja uspješnosti provedbe obveza definiranih Planom razvoja. Pri tom se vodilo računa o rokovima i postupcima praćenja i izvještavanja o provedbi Plana razvoja. Osim toga, u poglavlju je opisano kako je tekao proces vrednovanja tijekom izrade Plana razvoja (prethodno vrednovanje), što će biti nadopunjeno svim relevantnim podacima okončavanjem predmetnog postupka vrednovanja.

Metodološki pristup ocjene Nacrta Plana i odgovori na evaluacijska pitanja prikazuju se u nastavku.

6. Odgovori na evaluacijska pitanja

6.1. Ocjena analitičkog dijela (SWOT analiza i analiza stanja) - metodološki pristup i odgovori na evaluacijska pitanja

Prvo privremeno izvješće je uključivalo ocjenu izrađene SWOT analize na razini Osječko-baranjske županije uključujući i stručni osvrt na analizu stanja izrađenu u okviru analitičke podloge za izradu Plana razvoja, na temelju uvodno navedenih dokumenata dostavljenih dana 13. i 14. svibnja 2021. godine. Sukladno zahtjevu Naručitelja, ocjena analitičkog dijela (SWOT analiza i analiza stanja) u okviru 1. privremenog izvješća izrađena je u roku od sedam (7) dana i u zadanom obujmu od najviše tri (3) stranice.

U okviru 1. privremenog izvješća sukladno projektnom zadatku, predmet vrednovanja su bili dokumenti analitičke podloge (19 dokumenata) dostavljeni od strane Naručitelja dana 13. svibnja 2021. godine. Osim materijala i informacija prikupljenih od Regionalnog koordinатора, ostali izvori podataka koji su se koristili u vrednovanju jesu sekundarni izvori podataka, odnosno, podaci iz baza podataka i izvješća, te drugi relevantni izvori, literatura i relevantni dokumenti.

U razdoblju nakon izrade nacrtā konačnog izvješća, a sukladno nalazima privremenih izvješća te nacrtā konačnog izvješća, sve preporuke proizašle iz prethodnog vrednovanja su uvažene te su izvršene potrebne izmjene sukladno preporukama prvog privremenog izvješća i nacrtā konačnog izvješća. Sukladno tome, za potrebe izrade Konačnog izvješća o provedenom vrednovanju provedena je analiza dokumenata koji su ustupljeni na raspolaganje dana 30. srpnja 2021. godine.

Sukladno uobičajenoj metodologiji, osnovna evaluacijska pitanja koja su se koristila za potrebe ocjene analitičkog dijela Plana, kao i odgovori na pitanja utvrđeni detaljnom analizom, prikazana su u nastavku.

EVALUACIJSKO PITANJE:

Je li analiza stanja izrađena konkretno, na temelju adekvatnih i relevantnih izvora podataka, sukladno aktualnim trendovima i s obzirom na nacionalni kontekst?

METODOLOŠKI PRISTUP EVALUACIJE:

Izrada analitičkog dijela i analize stanja vrlo je zahtjevan zadatak pri izradi samog strateškog dokumenta. U prethodnim fazama vrednovanja primjetna je bila mjestimična neujednačenost u dostupnosti podataka i pokazatelja iz pojedinih sektora, što predstavlja odraz nepostojanja prakse prikupljanja i kontinuiranog ažuriranja baze podataka po sektorima. Tijekom istraživanja, analize i ocjene analitičkog dijela Plana, mjestimice su bila utvrđena sljedeća objektivna ograničenja:

- neujednačenost metodologije prikupljanja podataka na razini gradova i općina, zbog nedostataka pojedinih podataka;
- neujednačenost podataka u smislu detaljnosti prikupljenih informacija;
- neujednačenost podataka o istoj pojavi iz različitih relevantnih izvora;
- razdoblja koje vremenske serije (ako ih ima) podataka pokrivaju, a razlikuju se od slučaja do slučaja;
- zastarjeli, ali jedino javno i u kratkom vremenu dostupni podaci.

Međutim, provedbom vrednovanja utvrđeno je da su uloženi veliki naponi s obzirom na prisutnu ograničenu dostupnost određenih podataka. Pri izradi analize stanja korištene su različite metodologije i vrste istraživanja, uključujući i primarno istraživanje upitnikom, fokus grupama i terenskim

istraživanjem, kao i sekundarno istraživanje. Predmetna metodologija koja se koristila u radu ocjenjuje se optimalnom, posebno s obzirom na fleksibilnost prilagodbe poteškoćama i ograničenjima u istraživanju, kao i širu pokrivenost materije i uključenost svih relevantnih dionika. Sukladno tome, prethodnim vrednovanjem utvrđuje se da je neujednačenost svedena na minimum te da Plan sadrži adekvatne podatke i informacije, da su uspješno prikupljeni svi relevantni dostupni podaci i informacije potrebni za kvalitetan prikaz analize stanja, definiranje razvojnih problema i potreba i njihovo oblikovanje u prioritete i uklapanje u relevantan strateški okvir na svim razinama, u sljedećim fazama izrade Plana. Analiza stanja temeljena je na adekvatnim, primjerenim i relevantnim izvorima podataka gdje god je to bilo moguće. Podaci u analizi stanja interpretirani su na adekvatan način te s obzirom na aktualne trendove i s obzirom na kontekst, jasni su i konkretni te su doveli do bitnih zaključaka o stanju. Gdje god je bilo moguće koristila se usporedba s prosjekom Republike Hrvatske te je preporuka takav način prezentiranja stanja i trendova dodatno unaprijediti i u budućnosti. Unatoč tome, u prethodnim fazama vrednovanja primjetno je bilo da neka područja nisu ujednačeno analizirana/pokrivena, poput područja „Kultura“ i „Tehnička kultura“, u čijim analizama stanja i analitičkim podlogama nedostaje obrada statističkih podataka na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj i/ili EU razini, te je bilo potrebno isto obrazložiti.

ODGOVOR NA EVALUACIJSKO PITANJE:

Navedene preporuke proizašle iz prethodnih faza vrednovanja su uvažene. Sukladno zaključcima i preporukama vrednovanja, analiza stanja je sadržajno i tematski povezana s definiranim tematskim područjima/sektorima, a područja u relevantnim analitičkim podlogama su ujednačeno analizirana/pokrivena te su u konačnoj verziji Nacrta Plana objektivna ograničenja obrazložena. Gdje je to bilo moguće s obzirom na dostupne podatke, dodana je komparacija s usporedivim područjima unutar EU i/ili RH.

EVALUACIJSKO PITANJE:

Jesu li analiza stanja, SWOT analiza i opisi stanja, metodološki i tematski usklađeni s definiranim tematskim područjima Plana, te slijede li definirana područja djelokrug Osječko-baranjske županije?

METODOLOŠKI PRISTUP EVALUACIJE:

Analizom materijala u prethodnim fazama vrednovanja utvrđeno je da je u dostavljenom dokumentu „Popis područja i metodologija_2021-01-21“ razrađena sljedeća raspodjela tema/područja koja su za svrhu imala obuhvatiti „Plan razvoja Osječko-baranjske županije za razdoblje do 2027. godine“, a na temelju kojih će se izraditi analitičke podloge:

- 1) Demografija, zdravstvo i socijalna uključenost;
- 2) Obrazovanje, znanost, kultura i sport
- 3) Gospodarstvo i tržište rada
- 4) Poljoprivreda i prehrambeno-prerađivačka industrija
- 5) Zaštita okoliša i prostorno uređenje
- 6) Institucionalni kontekst i ključni izazovi budućeg razvoja.

Definirana područja slijede djelokrug i ustrojstvo upravnih tijela Osječko-baranjske županije, što je metodološki ispravan pristup izradi Plana.

Analitička podloga je inicijalno podijeljena na gore navedenih šest (6) područja, kao podloga za izradu Plana. Međutim, u prethodnim fazama vrednovanja utvrđeno je da dostavljeni dokumenti analitičke podloge (ranije navedenih 19 dokumenata) nisu bili tematski ujednačeno podijeljeni po navedenih šest (6) područja - analiza stanja je bila podijeljena na devet (9) dokumenata/područja, a opis stanja je bio podijeljen na 10 dokumenata/područja. Dubljom analizom, u prethodnim fazama vrednovanja je utvrđeno da su izrađene analize stanja uglavnom bile tematski ujednačene i podijeljene po šest (6)

područja predefiniranih dokumentom „Popis područja i metodologija_2021-01-21“ – pet (5) analiza stanja u potpunosti tematski pokriva pet (5) područja, s ključnom iznimkom u području „Obrazovanje, znanost, kultura i sport“ za koje je analiza stanja podijeljena na četiri (4) različita područja - „Kultura“, „Obrazovanje“, „Sport“ i „Tehnička kultura“. Nadalje, opisi stanja su pokrivali 10 područja, što znači da uglavnom nisu bili tematski ujednačeno podijeljeni po definiranih šest (6) područja. Točnije, samo područja „Gospodarstvo i tržište rada“ te „Poljoprivreda i prehrambeno-prerađivačka industrija“ su bila cjelovito tematski obuhvaćena opisom stanja, dok su ostala područja rascjepkana i tematski neujednačeno podijeljena u više dokumenata opisa stanja. Slijedom navedenoga, preporučilo se slijediti logiku i definirani metodološki pristup, odnosno isti detaljno pojasniti, s obzirom na utvrđene razlike.

ODGOVOR NA EVALUACIJSKO PITANJE:

Navedene preporuke proizašle iz prethodnih faza vrednovanja su uvažene te su analizirana tematska područja objedinjena u ukupno šest (6) analitičkih podloga. Podjela na tematska područja/sektore usklađena je s nazivljem i tematskim područjima/sektorima koje se obrađuju u analitičkim podlogama, no ona ne prejudicira raspored niti prikaz odgovarajućeg sadržaja u tekstu Nacrta Plana razvoja, uključujući „opća prioritetna područja“ (u Nacrtu nazvana „ključnim područjima“) u okviru kojih su podijeljeni posebni ciljevi. S obzirom da prvo opće prioritetno područje objedinjuje ciljeve u području društvenih djelatnosti, drugo – pitanja okoliša i prirode, treće – gospodarska pitanja (uključujući sektor poljoprivrede), a četvrto – područje upravljanja razvojem, navedena područja su u potpunosti poveziva i usklađena i s općom SWOT analizom iz Nacrta Plana razvoja.

SWOT analize u analitičkim podlogama su, sukladno preporuci iz nacrtu konačnog izvješća, metodološki, sadržajno i tehnički usklađene po tematskim područjima/sektorima. Pritom, navedene SWOT analize su sadržajno izmijenjene tako da se postigne međusobno usporediv stupanj općenitosti po svim tematskim područjima/sektorima. Dodatno, sukladno preporuci, izrađena je i objedinjena SWOT analiza u Nacrtu Plana razvoja, a u skladu s obrazloženjima navedenim kasnijim evaluacijskim pitanjima.

EVALUACIJSKO PITANJE:

Postoji li metodološka, sadržajna i tehnička usklađenost analize stanja, SWOT analize i opisa stanja?

METODOLOŠKI PRISTUP EVALUACIJE:

U prethodnim fazama vrednovanja utvrđeno je da je bila prisutna metodološka, sadržajna i tehnička neusklađenost analize stanja, SWOT analiza i opisa stanja, a što je razvidno u smislu obujma dokumenata i brojeva stranica, formatiranja te načina prikazivanja podataka (negdje su se koristili grafikoni i slike, negdje se uopće nisu koristili). Analiza stanja kao analitička podloga Plana služi kao temelj za definiranje razvojnih potreba i potencijala koji su osnova za izradu Plana te obuhvaća ocjenu vanjskog i unutarnjeg okruženja primjenom standardnih analitičkih alata. Analiza stanja nije integralni dio dokumenta Plana već se ista može dostaviti kao prilog dokumentu te u tom smislu, duljine analize stanja pod određenim područjima mogu varirati ovisno o dostupnosti podataka. S druge strane, opise stanja je potrebno metodološki i sadržajno uskladiti, na način da budu ujednačeni te jasno sadrže zaključke analize stanja, zaključke SWOT analize te definirane razvojne potrebe i potencijale, odnosno da se ogledaju kao opis razvojnih potreba i potencijala. Postoje jedinstvene situacije u praksi u kojima je ovakva neujednačenost sadržajno i metodološki opravdana isključivo ukoliko je potkrijepljena (ne)dostupnošću podataka i sadržajnom važnosti, posebno u slučajevima gdje je manja dostupnost kvantitativnih podataka nadoknađena kvalitativnom analizom.

SWOT analize po područjima su napravljene metodološki ispravno i korektno, ali iste nisu bile jednako razrađene te je u tom smislu bilo važno iste ujednačiti po dubini sadržaja. Nadalje, SWOT analize nisu

bile sadržajno usklađene s opisom stanja i obrnuto, što je rezultiralo time da opis stanja ne sadrži zaključke SWOT analiza, a za primjer i usporedbu se moglo uzeti SWOT analizu iz područja demografije i zaključni opis demografije. Opisi stanja jasno moraju ukazati na razvojne potrebe i potencijalne po pojedinom području.

ODGOVOR NA EVALUACIJSKO PITANJE:

Navedene preporuke proizašle iz prethodnih faza vrednovanja su uvažene. Temeljem analize i preporuka u nacrtu konačnog izvješća, usklađeni su analiza stanja, SWOT analize i opisi stanja u metodološkom, sadržajnom i tehničkom smislu, gdje je to bilo moguće. Kao što je detektirano u Nacrtu, duljine analize stanja u određenim područjima/sektorima ovise o dostupnosti podataka. Osim toga, usklađen je i formatiran tekst analitičkih podloga da bude u potpunosti usporediv. Dodatno, izvršeno je spajanje analitičkih podloga *Obrazovanje, Tehnička kultura, Kultura i Sport* u jedinstveni dokument pod nazivom *Obrazovanje, znanost, kultura i sport*, u skladu s predviđenim tematskim područjima/sektorima. S druge strane, opisi stanja su u Nacrtu Plana razvoja objedinjeni u poglavlje *Opis srednjoročnih razvojnih potreba i razvojnih potencijala* te po područjima variraju ovisno o dostupnosti relevantnih podataka i kompleksnosti pojedinog područja. Primjerice, područje gospodarstva obuhvaća analizu općih kretanja u gospodarstvu i na tržištu rada Osječko-baranjske županije, kao i specifičnih okolnosti u osam ključnih sektora, uključujući kompleksno područje poljoprivrede i prehrambeno-prerađivačke industrije. Nadalje, temeljem preporuke u nacrtu konačnog izvješća, usklađen je sadržaj opisa stanja iz tematskih područja/sektora sa zaključcima analize stanja, nalazima SWOT analiza i definiranim razvojnim potrebama i potencijala iz analitičkih podloga, pri čemu su SWOT analize u analitičkim podlogama ujednačene po dubini sadržaja.

EVALUACIJSKO PITANJE:

Je li moguće analizu stanja i/ili sažeti opis stanja nadopuniti dodatnim ključnim nalazima i ocjenama te jesu li razvidno identificirane razvojne potrebe i razvojni potencijali?

METODOLOŠKI PRISTUP EVALUACIJE:

U prethodnim fazama vrednovanja opisi stanja nisu sadržavali jasno definirane razvojne potrebe i potencijale po svakom području, koji moraju proizaći iz analize stanja. Iz analize stanja treba proizaći i opis razvojnih potreba i razvojnih potencijala koji predstavlja posebno definirano i obvezno poglavlje dokumenta Plana, a koje prikazuje sažetu analizu razvojnih potreba i potencijala odgovarajućih upravnih područja te ključne zaključke analize stanja. U tom smislu preporuka za poboljšanje je bilo jasno definiranje i opis razvojnih potreba i razvojnih potencijala, kako bi isti mogli poslužiti kao metodološki ispravna podloga za izradu Plana. Kao što je već spomenuto, opisi stanja nisu bili sadržajno usklađeni sa SWOT analizama, što je rezultiralo time da opis stanja nije sadržavao zaključke SWOT analiza. Također, nakon metodološke prilagodbe opisa stanja, preporučilo se i objedinjavanje opisa stanja po definiranim područjima, u jedan cjeloviti dokument, koji će u konačnici biti podloga za cjelovito poglavlje „Opis srednjoročnih razvojnih potreba i razvojnih potencijala“ u dokumentu Plana.

ODGOVOR NA EVALUACIJSKO PITANJE:

Navedene preporuke proizašle iz prethodnih faza vrednovanja su uvažene. Opisi stanja su prema preporuci objedinjeni u jedan cjeloviti dokument u okviru poglavlja *Opis srednjoročnih razvojnih potreba i razvojnih potencijala* u Nacrtu Plana razvoja. U opisu stanja navedenom u Nacrtu Plana su definirane razvojne potrebe i potencijali po svakom području gdje je to bilo moguće, sukladno analizi stanja navedenoj u analitičkim podlogama i konzultacijama s ključnim dionicima razvoja u Osječko-baranjskoj županiji. Iz navedene analize kao i iz procesa konzultacija s ključnim dionicima proizašao je *Opis srednjoročnih razvojnih potreba i razvojnih potencijala* kao posebno definirano i obvezno poglavlje dokumenta Plana, a koje prikazuje sažetu analizu razvojnih potreba i potencijala odgovarajućih upravnih područja te ključne zaključke analize stanja. Opisi stanja primjerice uključuju i osnovne

podatke o Osječko-baranjskoj županiji koji su podijeljeni u nekoliko različitih analitičkih podloga, ali su za potrebe Nacrta Plana objedinjeni u jedinstveni, uvodni dio teksta o Osječko-baranjskoj županiji. Podjela na tematska područja/sektore služila je praktičnom objedinjavanju raznovrsnih područja iz nadležnosti regionalne i lokalne samouprave te pojednostavljenju organizacije rada radnih podskupina. Navedena podjela usklađena je s nazivljem i tematskim područjima/sektorima koje se obrađuju u analitičkim podlogama. Novo jedinstveno poglavlje u Nacrtu Plana u potpunosti pokriva sadržaj i tematska područja/sektore koji su obrađeni u analitičkim podlogama.

EVALUACIJSKO PITANJE:

Je li izrađena SWOT analiza na razini Osječko-baranjske županije?

METODOLOŠKI PRISTUP EVALUACIJE:

U prethodnim fazama vrednovanja utvrđeno je bilo da je izrađeno 10 SWOT analiza, za 10 zasebnih tematskih područja, a koje su dostavljene u sklopu gore navedenih 10 dokumenata opisa stanja po područjima. S time u skladu, utvrđeno je bilo da nedostaje SWOT analiza na razini Osječko-baranjske županije, kao i da izrađene SWOT analize ne slijede unaprijed definiranih šest (6) područja.

ODGOVOR NA EVALUACIJSKO PITANJE:

Navedene preporuke proizašle iz prethodnih faza vrednovanja su uvažene. SWOT analize u analitičkim podlogama izrađene su prateći logiku zasebnih tematskih područja/sektora i to radi osiguravanja jednostavnosti pregleda snaga, slabosti, prilika i prijetnji u određenom sektoru. Primjerice, za područja obrazovanja/znanosti, kulture i sporta izrađene su tri (3) zasebne SWOT analize u analitičkoj podlozi, što se ocjenjuje pozitivnim jer je moguće da bi jedna jedinstvena SWOT analiza bila previše nepregledna i ne bi slijedila analizu pojedinog područja, nego bi se nalazila na kraju same analitičke podloge i otežavala razumijevanje. Iz navedenog razloga su zadržane SWOT analize po tematskim područjima/sektorima. S druge strane, navedene SWOT analize su sadržajno izmijenjene tako da se postigne međusobno usklađen stupanj općenitosti po svim tematskim područjima/sektorima. Nadalje, u skladu s preporukom iz nacrtu konačnog izvješća, izrađena je SWOT analiza na razini Osječko-baranjske županije, u okviru Nacrta Plana razvoja. U slučaju ove opće SWOT analize, u svrhu pojednostavljenja i lakšeg praćenja, snage, slabosti, prilike i prijetnje su objedinjene na način da se tematska područja demografije, zdravstva i socijalne uključenosti, obrazovanja, znanosti, kulture i sporta nalaze pod jedinstvenim naslovom *Društvo*; gospodarstvo i tržište rada te poljoprivreda i prehrambeno-prerađivačka industrija pod *Gospodarstvo*; zaštita okoliša i prostorno uređenje u *Okoliš i prostor*; dok se područje institucionalnog konteksta i ključnih izazova budućeg razvoja nalazi pod naslovom *Upravljanje*. Navedena podjela će olakšati razumijevanje teksta, imajući u vidu da je tekst Plana razvoja namijenjen svim građanima Osječko-baranjske županije.

6.2. Ocjena strateških odrednica (vizija i posebni ciljevi, prioriteti i mjere)

Drugo privremeno izvješće uključivalo je ocjenu strateških odrednica (vizija i posebni ciljevi, prioriteti i mjere), a što uključuje ocjenu definiranih posebnih ciljeva razvoja Osječko-baranjske županije, definiranih prioriteta i mjera razvoja te ocjenu identificiranih provedbenih mehanizama Plana te izrađenog financijskog okvira za provedbu identificiranih razvojnih mjera, a na temelju gore navedenih dokumenata dostavljenih dana 13. i 14. svibnja 2021. godine. Sukladno zahtjevu Naručitelja, ocjena strateških odrednica (vizija i posebni ciljevi, prioriteti i mjere) u okviru 2. privremenog izvješća izrađena je u zadanom roku od sedam (7) dana i u zadanom obujmu od najviše pet (5) stranica. U okviru 2. privremenog izvješća sukladno projektnom zadatku, predmet vrednovanja jesu gore navedeni dokumenti dostavljeni od strane Naručitelja (36 dokumenata) dana 13. i 14. svibnja 2021. godine. Proces vrednovanja strateških odrednica Plana odnosio se na ocjenu vizije i posebnih ciljeva, prioriteta i mjera, primjenjujući obvezne kriterije vrednovanja – kriteriji važnosti (relevantnosti), djelotvornosti (efektivnosti), unutarnje i vanjske usklađenosti (koherentnosti), uz osvrt i na dodatne kriterije koji se odnose primarno na učinkovitost (efikasnost).

U prethodnim fazama vrednovanja, predmetni dokumenti nisu bili objedinjeni te nisu činili Nacrt Plana, a isti su u međuvremenu – od sredine svibnja do kraja srpnja 2021. godine – kroz proces konzultacija s ključnim dionicima razvoja s područja Osječko-baranjske županije te doradom materijala od strane izrađivača uvršteni u konačni Nacrt Plana. Naime, u razdoblju nakon izrade nacrt konačnog izvješća, a sukladno nalazima privremenih izvješća te nacrt konačnog izvješća, sve preporuke proizašle iz prethodnog vrednovanja su uvažene te su izvršene potrebne izmjene sukladno preporukama drugog privremenog izvješća i nacrt konačnog izvješća. Sukladno tome, za potrebe izrade Konačnog izvješća o provedenom vrednovanju provedena je analiza dokumenata koji su ustupljeni na raspolaganje dana 30. srpnja 2021. godine.

Slijedeći uobičajenu metodologiju, kriteriji i osnovna evaluacijska pitanja koja su se koristila za potrebe ocjene strateških odrednica Plana, kao i odgovori na pitanja utvrđeni detaljnom analizom, prikazani su u nastavku.

EVALUACIJSKO PITANJE:

Je li Plan cjelovit dokument koji sadrži sve obvezne elemente Plana?

METODOLOŠKI PRISTUP EVALUACIJE:

U prethodnim fazama vrednovanja, konačna verzija Plana je bila u postupku je izrade te je za potpunu i cjelovitu ocjenu svih odrednica Plana bilo potrebno izraditi konačne verzije svih obveznih segmenata Plana koji su u tim fazama nedostajali. Točnije, dostavljeni su bili samo sljedeći radni elementi Plana: (1) radni prijedlozi vizije; (2) radni nacrt posebnih ciljeva.

ODGOVOR NA EVALUACIJSKO PITANJE:

Sukladno nalazima privremenih izvješća te nacrt konačnog izvješća, sve preporuke proizašle iz prethodnog vrednovanja su uvažene te je analizom dokumenata koji su ustupljeni na raspolaganje dana 30. srpnja 2021. godine utvrđeno da Nacrt Plana sadrži sve obvezne elemente:

- Srednjoročna vizija razvoja usklađena s relevantnim dugoročnim aktima strateškog planiranja, kojom se definira željeni dugoročni smjer županije (**status: izrađeno**)
- Opis srednjoročnih razvojnih potreba i razvojnih potencijala (**status: izrađeno**)
- Opis prioriteta u srednjoročnom razdoblju, temeljem razvojnih smjerova iz NRS 2030. i strateških dugoročnih ciljeva (**status: izrađeno**)
- Popis ključnih pokazatelja ishoda (iz Biblioteke pokazatelja) i ciljanih vrijednosti pokazatelja (**status: izrađeno, u postupku finalizacije**)

- Terminski plan provedbe projekata od značaja za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu s naznačenim ključnim koracima i rokovima u provedbi (**status: izrađeno**)
- Indikativni financijski plan s prikazom financijskih pretpostavki za provedbu posebnih ciljeva i projekata od značaja za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu (**status: djelomično izrađeno**)
- Usklađenost s NRS 2030., sektorskim i višesektorskim strategijama te dokumentima prostornog uređenja (**status: izrađeno**)
- Okvir za praćenje i vrednovanje (**status: izrađeno**)
- Provedbeni program, umjesto Akcijskog plana (**status: nije izrađeno**).

Analizom je utvrđeno da su izrađeni svi elementi, osim popisa ključnih pokazatelja ishoda (iz Biblioteke pokazatelja) i ciljanih vrijednosti pokazatelja koji su u postupku finalizacije te Provedbeni program koji je potrebno izraditi umjesto Akcijskog plana.

EVALUACIJSKO PITANJE:

Jesu li posebni ciljevi Plana metodološki usklađeni s upravnim područjima Osječko-baranjske županije i inicijalno definiranim tematskim područjima koja čine tematski i analitički obuhvat i podlogu Plana?

METODOLOŠKI PRISTUP EVALUACIJE:

Prethodnom analizom materijala obuhvaćenom u prethodnoj fazi vrednovanja, utvrđeno je da je u dostavljenom dokumentu „Popis područja i metodologija_2021-01-21“ bila razrađena sljedeća raspodjela tema/područja koja će obuhvatiti „Plan razvoja Osječko-baranjske županije za razdoblje do 2027. godine“, a koje su služile kao temelj za analitičke podloge: (1) Demografija, zdravstvo i socijalna uključenost; (2) Obrazovanje, znanost, kultura i sport; (3) Gospodarstvo i tržište rada; (4) Poljoprivreda i prehrambeno-prerađivačka industrija; (5) Zaštita okoliša i prostorno uređenje; (6) Institucionalni kontekst i ključni izazovi budućeg razvoja.

Daljnjom analizom je bilo utvrđeno da su posebni ciljevi Plana definirani dokumentom „Nacrt_Ciljevi PR OBŽ 2027_2021-02-08“, kroz ukupno 16 posebnih ciljeva u okviru četiri (4) ključna područja:

- 1. Područje: Osnajivanje i unaprjeđenje društvenog sustava i kvalitete života građana**
 - 1.1. *Podrška demografskoj revitalizaciji (NRS SC6)*
 - 1.2. *Unaprjeđenje sustava zdravstva i socijalne skrbi (NRS SC5)*
 - 1.3. *Unaprjeđenje i razvoj sustava odgoja i obrazovanja, kulture, tehničke kulture i sporta (NRS SC2)*
 - 1.4. *Poticanje aktivnog života, mobilnosti građana i jačanje zajednice (NRS SC6 i SC10)*
 - 1.5. *Razvoj ljudskih potencijala kroz obrazovanje i zapošljavanje (NRS SC2)*
- 2. Područje: Unaprjeđenje kvalitete i sigurnosti životnog prostora te prilagodba klimatskim promjenama**
 - 2.1. *Podrška mjerama prostornog planiranja, zaštite okoliša te ekološkoj i energetske tranziciji (NRS SC8 i SC12)*
 - 2.2. *Razvoj infrastrukture na lokalnoj i regionalnoj razini (NRS SC12 i SC13)*
 - 2.3. *Jačanje spremnosti na klimatske promjene te prirodne i ekološke katastrofe (NRS SC7, SC8)*
 - 2.4. *Jačanje spremnosti na društvene i druge rizike (NRS SC7)*
- 3. Područje: Unaprjeđenje konkurentnosti i inovativnosti gospodarstva te jačanje regionalne prepoznatljivosti**
 - 3.1. *Razvoj i jačanje konkurentnosti i inovativnosti u prioritetnim područjima gospodarstva (NRS SC1 i SC9)*
 - 3.2. *Jačanje regionalne prepoznatljivosti kroz brendiranje i promociju na nacionalnoj i nadnacionalnoj razini (NRS SC4)*

3.3. *Podrška ekološkoj i energetskej tranziciji gospodarstva (NRS SC8)*

3.4. *Podrška digitalnoj tranziciji gospodarstva (NRS SC11)*

4. Područje: Učinkovito upravljanje razvojem na lokalnoj i regionalnoj razini

4.1. *Unaprjeđenje učinkovitosti tijela javnog sektora na lokalnoj i regionalnoj razini (NRS SC3)*

4.2. *Učinkovito upravljanje javnom imovinom na lokalnoj i regionalnoj razini (NRS SC3)*

4.3. *Podrška razvoju slabije razvijenim područjima (NRS SC12).*

Međutim, analizom definiranih ciljeva utvrđeno je da isti nisu bili metodološki usklađeni s definiranim područjima. Naime, inicijalno je definirano gore navedenih šest (6) tematskih područja koja slijede djelokrug i ustrojstvo upravnih tijela Osječko-baranjske županije, no posebni ciljevi Plana inicijalno su bili definirani i podijeljeni u četiri (4) ključna područja koja nisu upariva ni usporediva sa šest (6) tematskih područja. Eventualno skraćivanje broja područja sa šest (6) tematskih područja na četiri (4) ključna područja bi metodološki bilo opravdano ukoliko bi bila riječ o okrupnjavanju šest (6) tematskih područja u četiri (4) ključna područja, no komparativnom analizom je utvrđeno da, iako je posebne ciljeve moguće djelomično upariti sa šest (6) tematskih područja, raspored posebnih ciljeva u četiri (4) ključna područja ne predstavljaju metodologiju grupiranja ni okrupnjavanja područja, zbog čega je prisutna metodološka i tematska neusklađenost i posebnih ciljeva i ključnih područja u usporedbi s inicijalno definiranim tematskim područjima koja čine tematski obuhvat i analitičku podlogu Plana. Samim time, utvrđuje se da posebni ciljevi nisu jasno i razvidno usklađeni i povezani s unaprijed utvrđenom metodologijom izrade Plana. Također, primjerice, primjetno je da nijedan posebni cilj nije reflektirao prethodno definirano tematsko područje „Poljoprivreda i prehrambeno-prerađivačka industrija“, a što je potrebno metodološki uskladiti na način da su posebni ciljevi u potpunosti strukturirani u skladu s ključnim snagama i slabostima odnosno razvojnim potrebama i potencijalima te povezani s upravnim područjima Osječko-baranjske županije. Sukladno navedenom, predlaže se i revizija postavljenih posebnih ciljeva na način da isti logično slijede iz utvrđenih razvojnih potreba i potencijala.

ODGOVOR NA EVALUACIJSKO PITANJE:

Preporuke proizašle iz prethodnih faza vrednovanja su uvažene. Podjela na tematska područja/sektore je evidentno služila praktičnom objedinjavanju raznovrsnih područja iz nadležnosti regionalne i lokalne samouprave te pojednostavljenju organizacije rada radnih podskupina. Navedena podjela usklađena je s nazivljem i tematskim područjima/sektorima koje se obrađuju u analitičkim podlogama. S obzirom da prvo opće prioritetno područje objedinjuje ciljeve u području društvenih djelatnosti, drugo – pitanja okoliša i prirode, treće – gospodarska pitanja (uključujući sektor poljoprivrede), a četvrto – područje upravljanja razvojem, navedena područja su u potpunosti kompatibilna i usklađena i s općom SWOT analizom iz Nacrta Plana razvoja.

Nadalje, analizom Nacrta Plana dostavljenog 30. srpnja 2021. godine, utvrđeno je da je broj posebnih ciljeva revidiran i smanjen sa 16 na 14 ciljeva, što se ocjenjuje metodološki ispravnim:

1. Posebni cilj 1: Podrška demografskoj revitalizaciji i osnaživanje obitelji
2. Posebni cilj 2: Razvoj i unaprjeđenje sustava zdravstva i socijalne skrbi
3. Posebni cilj 3: Razvoj i unaprjeđenje odgojno-obrazovne i znanstveno-istraživačke djelatnosti te povezivanje s gospodarstvom i tržištem rada
4. Posebni cilj 4: Poticanje aktivnog i kvalitetnog života, jačanje zajednice i civilnog društva
5. Posebni cilj 5: Podrška mjerama zaštite okoliša i prirode, otpornosti na klimatske promjene te ekološke i energetske tranzicije
6. Posebni cilj 6: Razvoj lokalne i regionalne infrastrukture radi unaprjeđenja kvalitete života u cilju zelene tranzicije
7. Posebni cilj 7: Razvoj i unaprjeđenje održive mobilnosti
8. Posebni cilj 8. Jačanje kapaciteta, spremnosti i otpornosti zajednice na rizike

9. Posebni cilj 9. Razvoj i unaprjeđenje poslovnog okruženja te konkurentnosti i inovativnosti gospodarstva
10. Posebni cilj 10. Podrška proizvodnji i preradi hrane u funkciji održivog regionalnog razvoja
11. Posebni cilj 11. Jačanje regionalne prepoznatljivosti kroz brendiranje i promociju
12. Posebni cilj 12. Podrška digitalnoj tranziciji društva i gospodarstva
13. Posebni cilj 13. Unaprjeđenje učinkovitosti i djelotvornosti javnog sektora i upravljanja javnom imovinom
14. Posebni cilj 14. Podrška razvoju slabije razvijenih i potpomognutih područja Županije.

Predmetna struktura posebnih ciljeva i njihovo smanjenje postignuto je spajanjem pojedinih ciljeva iz više ciljeva u jedan cilj postižući na taj način tematsko povezivanje i objedinjavanje ciljeva, što se ocjenjuje pozitivnim. Oko ciljnih vrijednosti pokazatelja ishoda traje postupak konzultacija s nadležnim tijelima/ključnim dionicima pa su moguće manje izmjene.

Zaključno, posebni ciljevi Plana metodološki su usklađeni s upravnim područjima Osječko-baranjske županije i inicijalno definiranim tematskim područjima koja čine tematski i analitički obuhvat i podlogu Plana.

EVALUACIJSKO PITANJE:

Jesu li posebni ciljevi Plana formulirani primjenom SMART metodologije definiranja posebnih ciljeva?

METODOLOŠKI PRISTUP EVALUACIJE:

Posebni ciljevi su srednjoročni ciljevi kojima se ostvaruju hijerarhijski viši strateški ciljevi, odnosno nacionalni strateški ciljevi, te predstavljaju podatak o uspješnosti provedbe u usporedbi s unaprijed zadanim ciljnim vrijednostima pokazatelja ishoda. To znači da posebni ciljevi trebaju biti SMART - specifični i konkretni (*Specific*), mjerljivi (*Measurable*), dostižni (*Achievable*), relevantni (*Relevant*) i vremenski utvrđeni (*Time-Based*). U tom smislu, važno je voditi računa o metodološki ispravnom izričaju, vodeći računa da izričaj posebnih ciljeva reflektira njihov SMART karakter, izbjegavajući pritom formulaciju posebnih ciljeva koristeći neodređene izraze poput primjerice izraza „podrška“. Također, primjenom metodologije strateškog planiranja, potrebno je posebne ciljeve jasno postaviti na način da jedan posebni cilj doprinosi provedbi jednog nacionalnog strateškog cilja. Formulacija i/ili interpretacija pojedinih posebnih ciljeva iz prethodnih faza vrednovanja je išla u smjeru doprinosa dvama (2) nacionalnim strateškim ciljevima, stoga je bilo važno revidirati posebne ciljeve, njihov izričaj i njihove smjerove ispunjenja te svaki posebni cilj razvidno povezati s jednim nacionalnim strateškim ciljem kojem isti doprinosi.

ODGOVOR NA EVALUACIJSKO PITANJE:

Preporuke proizašle iz prethodnih faza vrednovanja su uvažene. Sukladno preporuci iz Nacrta, posebni ciljevi su uobličeni na način da odgovaraju SMART metodologiji definiranja posebnih ciljeva te su razvidno povezani sa samo jednim nacionalnim strateškim ciljem kojem doprinose. Pritom valja imati na umu da je nadležnost tijela područne (regionalne) samouprave uža od nadležnosti tijela državne uprave pa se za razvoj onih područja koja ne spadaju izravno u nadležnost JP(R)S-a, iz proračuna JP(R)S-a može pružati podrška, ali ne i potpuno preuzeti njihova provedba. Plan razvoja će biti i važeći strateški akt za ukupno 42 jedinice lokalne samouprave na području Osječko-baranjske županije, a koje nisu pristupile izradi vlastitog Plana razvoja te je bilo potrebno osigurati da i oni svoje provedbene akte mogu temeljiti na posebnim ciljevima Plana.

EVALUACIJSKO PITANJE:

Jesu li prioriteti, posebni ciljevi i mjere/projekti od značaja utemeljeni na analizi stanja i razvojnim potrebama i potencijalima?

METODOLOŠKI PRISTUP EVALUACIJE:

Sukladno rezultatima 1. privremenog izvješća, u prethodnim fazama izrade Plana prisutna je bila metodološka, sadržajna i tehnička neusklađenost analize stanja, SWOT analize i opisa stanja. Nakon metodološke prilagodbe opisa stanja, preporučilo se objedinjavanje opisa stanja po definiranim područjima, u jedan cjeloviti dokument, koji će u konačnici biti podloga za cjelovito poglavlje „Opis srednjoročnih razvojnih potreba i razvojnih potencijala“ u dokumentu Plana, iz kojih trebaju proizaći prioriteti Plana. Naime, analizom u prethodnim fazama vrednovanja je bilo utvrđeno da prioriteti Plana nisu bili izrađeni primjenom uobičajene metodologije strateškog planiranja, već su isti bili navedeni taksativno u okviru pojedinačne analitičke podloge temeljem održanih fokus grupa s dionicima. S obzirom da je analitičkih podloga izrađenih i dostavljenih vezano za Plan bilo sveukupno devet (9) te s obzirom da iste nisu bile metodološki usklađene s definiranim tematskim područjima koja predstavljaju metodološku i tematsku podlogu za izradu Plana, definirani prioriteti u tom obliku također nisu bili metodološki usklađeni s definiranim tematskim područjima. Osim toga, prioriteti trebaju biti definirani i usklađeni sa zaključcima analize srednjoročnih razvojnih potreba i razvojnih potencijala u odgovarajućem području Osječko-baranjske županije, a preporučuje se da isti budu definirani primjenom intervencijske logike, na način da po jednom području Plana, jedan prioritet proizlazi iz zaključaka razvojnih potreba i razvojnih potencijala definiranih za to tematsko područje, a iz tog prioriteta trebaju proizaći posebni ciljevi za taj prioritet i za to područje, opet sukladno zaključcima razvojnih potreba i razvojnih potencijala koji su utvrđeni analizom stanja. Nadalje, ranije navedena metodološka, sadržajna i tehnička neusklađenost rezultirala je time da SWOT analize nisu sadržajno usklađene s opisom stanja i obrnuto, što je u konačnici rezultiralo time da opis stanja ne sadrži zaključke SWOT analiza. Samim time, u definiranim posebnim ciljevima nisu jasno razvidni naglasci na ključnim snagama i slabostima odnosno razvojnim potrebama i potencijalima Osječko-baranjske županije. Za unaprjeđenje SWOT analize, ali i samih posebnih ciljeva, potrebno je unaprijediti SWOT analizu na način da jedna objedinjena SWOT analiza svih područja predstavlja stanje na razini Osječko-baranjske županije, nakon čega će biti omogućena jednostavnija razrada posebnih ciljeva i njihovo jasnije povezivanje s razvojnim potrebama i potencijalima Osječko-baranjske županije. Nadalje, sukladno obveznom sadržaju planova razvoja JLP(R)S-ova, jedan od elemenata Plana koje je potrebno definirati jesu projekti od značaja za Osječko-baranjsku županiju. Svrha projekata od značaja jest doprinos postizanju posebnih ciljeva, a u konačnici i postizanju nacionalnih strateških ciljeva. U okviru dostavljenih dokumenata „Strateški projekti JLS u OBŽ za SPUO_2021-03-01“ (ukupno 534 projekta na razini općina), „Strateški projekti OBŽ za SPUO_2021-03-01“ (ukupno 13 projekata na razini županije) i „Strateški projekti Institucije u OBŽ za SPUO_2021-03-01“ (ukupno 89 projekata u županiji na razini institucija), dostavljeno je sveukupno 636 projekata. Preporučio se odabir manjeg broja ključnih projekata od značaja za Osječko-baranjsku županiju te njihovo objedinjavanje i uključenje u Plan, pri čemu je važno primijeniti metodologiju odabira i definiranja projekata na način da svaki odabrani projekt zaista doprinosi postizanju posebnih ciljeva, vodeći računa i o mogućnosti praćenja ostvarenja rezultata istih. Pri izradi prethodno predviđenog Akcijskog plana, projekte se preporučilo razraditi kao i mjere, sa svim ključnim elementima, iz kojih će nedvojbeno biti vidljiv i mjerljiv doprinos postizanju pojedinog posebnog cilja.

ODGOVOR NA EVALUACIJSKO PITANJE:

Preporuke proizašle iz prethodnih faza vrednovanja su uvažene. Sukladno preporuci iz Nacrta, a u skladu s obrazloženjima iz prethodnih komentara u ovom dokumentu, usklađeni su analiza stanja, SWOT analiza i opis stanja. Također je objedinjen opis stanja u jedinstvenom dokumentu, odnosno cjelovitom poglavlju *Opis srednjoročnih razvojnih potreba i razvojnih potencijala* u Nacrtu Plana razvoja.

Prioriteti navedeni u analitičkim podlogama izrađeni su temeljem prethodne analize stanja i temeljem dodatnih konzultacija s ključnim dionicima razvoja s područja Osječko-baranjske županije, a opis navedenih prioriteta objedinjen je u poglavlju *Opis prioriteta u srednjoročnom razdoblju* u Nacrtu Plana razvoja. Iz navedenih općih prioriteta područja proizlaze posebni ciljevi, a iz prioriteta proizlaze mjere. Prioriteti su u spomenutom poglavlju Nacrta Plana razvoja time definirani i usklađeni sa zaključcima analize srednjoročnih razvojnih potreba i razvojnih potencijala u odgovarajućem području/sektoru. Strateški projekti su revidirani i brojčano smanjeni te izrađeni sukladno preporukama.

EVALUACIJSKO PITANJE:

Kolika je vjerojatnost da će se postavljene posebne ciljeve ostvariti putem planiranih mjera/projekata i raspoloživih resursa te provedbenih kapaciteta?

METODOLOŠKI PRISTUP EVALUACIJE:

Kako bi se Plan mogao vrednovati primjenom ovog kriterija, potrebno je definirati konačne posebne ciljeve, koji će reflektirati prioritete, prioritete koji će reflektirati zaključke razvojnih potreba i potencijala, a koji će proizaći kao zaključci analize stanja i SWOT analize. Nadalje, ključno je definiranje popisa ključnih pokazatelja ishoda za posebne ciljeve iz Biblioteke pokazatelja, izrada Akcijskog plana odnosno Provedbenog programa s mjerama/projektima i pokazateljima rezultata, resursima i ne manje važno podijeljenim odgovornostima, a kako bi se mogla procijeniti vjerojatnost ostvarenih postavljenih ciljeva.

ODGOVOR NA EVALUACIJSKO PITANJE:

Preporuke proizašle iz prethodnih faza vrednovanja su uvažene. Definirani su posebni ciljevi, koji reflektiraju prioritete, a koji proizlaze iz utvrđenih razvojnih potreba i potencijala. Također je definiran popis ključnih pokazatelja ishoda za posebne ciljeve iz Biblioteke pokazatelja, uz što je potrebno još izraditi i Provedbeni program koji jasno reflektira sve navedeno, a kako bi vjerojatnost da će se postavljene posebne ciljeve ostvariti putem planiranih mjera/projekata i raspoloživih resursa te provedbenih kapaciteta bila na najvišoj mogućoj razini.

EVALUACIJSKO PITANJE:

Je li vjerojatno da će se predloženim mjerama postići očekivana razina ostvarivanja posebnih ciljeva?

METODOLOŠKI PRISTUP EVALUACIJE:

Financijski, institucionalni i ljudski resursi predviđeni za provedbu Plana u prethodnim fazama izrade Plana i vrednovanja nisu bili identificirani. Kako bi se mogla postići očekivana razina ostvarivanja posebnih ciljeva i utjecaj na društveno-gospodarsku situaciju i situaciju u okolišu/prostoru, preporučio se odabir ključnih projekata od značaja za Osječko-baranjsku županiju te njihovo objedinjavanje i uključanje u Plan, pri čemu je važno primijeniti metodologiju odabira i definiranja projekata na način da svaki odabrani projekt zaista doprinosi postizanju posebnih ciljeva. Izrađen Provedbeni program sa svim ključnim elementima preduvjet je razine ostvarivanja posebnih ciljeva.

ODGOVOR NA EVALUACIJSKO PITANJE:

Preporuke proizašle iz prethodnih faza vrednovanja su uvažene. Sukladno obveznom sadržaju planova razvoja JLP(R)S-ova, jedan od elemenata koji je definiran i razrađen u Nacrtu Plana razvoja jesu projekti od značaja za Osječko-baranjsku županiju, u okviru poglavlja *Terminski plan provedbe strateških projekata*. Svrha projekata od značaja jest doprinos postizanju posebnih ciljeva, a u konačnici i

postizanju nacionalnih strateških ciljeva. Projekti su podijeljeni na strateške projekte važne za razvoj Osječko-baranjske županije iz nadležnosti Osječko-baranjske županije ili povezanih tijela (ukupno 18 projekata) i na strateške projekte važne za razvoj Osječko-baranjske županije, čija provedba nije u nadležnosti Osječko-baranjske županije (ukupno 21 projekt). Navedena podjela sukladna je *Uputama za izradu planova razvoja jedinica područne (regionalne) samouprave* koje je Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije, kao Koordinacijsko tijelo za strateško planiranje dostavilo JU ŽRA OBŽ u lipnju 2021. godine. Pritom je, sukladno preporuci, primijenjena metodologiju odabira i definiranja projekata na način da svaki odabrani projekt zaista doprinosi postizanju posebnih ciljeva, vodeći računa i o mogućnosti praćenja ostvarenja rezultata istih.

EVALUACIJSKO PITANJE:

Je li vizija Plana postavljena u obliku jasne i fokusirane predodžbe željene promjene?

METODOLOŠKI PRISTUP EVALUACIJE:

Vizija u okviru Plana nije bila definirana u prethodnim fazama vrednovanja, već su bila izrađena četiri (4) prijedloga vizije. U svojoj konačnoj verziji, vizija je inspirativno viđenje, odnosno deklaracija koja definira ono što se želi postići te služi kao jasan vodič za odabir ciljeva i postupaka djelovanja. Pri izradi vizije preporučilo se napraviti analizu primjera vizija drugih županija u Republici Hrvatskoj, kao i regija te trendova u Europskoj uniji, a kako bi definiranje vizije bilo inspirirano idejama jednako kao i onime što se želi postići u Osječko-baranjskoj županiji. Viziju je potrebno definirati sukladno sljedećim kriterijima: (1) kratak i jednostavan izričaj; (2) konkretni, a ne neodređeni izričaj; (3) ambiciozna i uvjerljiva; (4) usklađena s nacionalnim vrijednostima i načelima.

ODGOVOR NA EVALUACIJSKO PITANJE:

Preporuke proizašle iz prethodnih faza vrednovanja su uvažene. Vizija „Plana razvoja Osječko-baranjske županije za razdoblje do 2027. godine“ je izrađena i usklađena s Nacionalnom razvojnom strategijom do 2030. godine, kojom se definira željeni smjer Osječko-baranjske županije, vodeći se sljedećim kriterijima: (1) kratak i jednostavan izričaj; (2) konkretni, a ne neodređeni izričaj; (3) ambicioznost i uvjerljivost; (4) usklađenost s nacionalnim vrijednostima i načelima.

EVALUACIJSKO PITANJE:

Je li Plan usklađen s nacionalnom strategijom razvoja, sektorskim i višesektorskim strategijama te dokumentima prostornog uređenja?

METODOLOŠKI PRISTUP EVALUACIJE:

Strateški okvir i usklađenost Plana nisu bili izrađeni u prethodnim fazama vrednovanja Plana.

ODGOVOR NA EVALUACIJSKO PITANJE:

Preporuke proizašle iz prethodnih faza vrednovanja su uvažene te je jasno vidljiva i utvrđena usklađenost s NRS 2030. Ukoliko je moguće, preporuča se kratko osvrnuti i pojasniti stratešku usklađenost Plana s važećim sektorskim i višesektorskim strategijama.

7. Zaključci i preporuke

Preporuke proizašle iz prethodnih faza vrednovanja su uvažene. Sukladno rezultatima konačnog izvješća u postupku vrednovanja Plana, zaključci doneseni sukladno kriterijima koji su korišteni u vrednovanju tijekom izrade Plana uključuju sljedeće:

- **Važnost (relevantnost).** Ciljevi i prioriteti Plana utemeljeni su na stvarnim potrebama i razvojnim potencijalima Osječko-baranjske županije, odnosno ciljevi su opravdani u odnosu na razvojne potrebe.
- **Usklađenost (koherentnost).** U Planu su prisutne unutarnja i vanjska usklađenost Plana. Intervencijska logika Plana - odabrani prioriteti, posebni ciljevi i mjere Plana komplementarni su i povezani te je Plan u skladu s relevantnim nacionalnim dokumentima. Vanjska usklađenost Plana osigurana je usklađenošću između ciljeva Plana s ciljevima drugih javnih intervencija koje su s njim povezane.
- **Učinkovitost (efikasnost).** Pri izradi Plana vodilo se računa o ostvarenju željenog rezultata s minimalnim troškovima, odnosno o postizanju najboljeg rezultata za danu razinu resursa, čime se osigurala učinkovitost (efikasnost) Plana.
- **Dosljednost (konzistentnost).** Osiguravajući jasnoću i pridržavanje prioriteta i ciljeva u odnosu na razvojnu viziju, osigurala se dosljednost (konzistentnost) Plana.
- **Komplementarnost.** Plan je komplementaran s intervencijama drugih javnih politika.
- **Održivost.** Pri izradi Plana vodilo se računa da učinci Plana traju nakon što on završi te da rezultati Plana budu trajni.
- **Jednakost.** Učinci Plana ravnopravno su raspoređeni u odnosu na različite dionike, područja, rodnu pripadnost i slično.
- **Provedbeni program.** Dodatno uz Plan, Osječko-baranjska županija će pristupiti izradi provedbenog programa koji će zamijeniti prethodno predviđeni akcijski plan. Sadržaj i vremenski obuhvat (4 godine) provedbenog programa u potpunosti odgovara predviđenom sadržaju i mogućem vremenskom obuhvatu (3-4 godine) akcijskog plana te još detaljnije razrađuje aktivnosti i projekte kojima se postižu mjere proizašle iz posebnih ciljeva plana razvoja. Pri izradi financijskog plana i provedbenog programa potrebno je argumentirati izvedivost svih predloženih mjera u predloženim rokovima. Nadalje, potrebno je utvrditi izvore i dostupnost financijskih sredstava za provedbu definiranih mjera i ostvarivanje definiranih posebnih ciljeva, odnosno ostvarivanje pokazatelja ishoda za posebne ciljeve i pokazatelja rezultata za mjere. Dodatno, pažnju je potrebno posvetiti definiranju nositelja provedbe pojedinih mjera, a u svrhu osiguravanja provedbe istih. Definiranje nositelja, financijskih sredstava, realnih rokova te pokazatelja rezultata je ključno za uspješnu realizaciju Provedbenog programa.